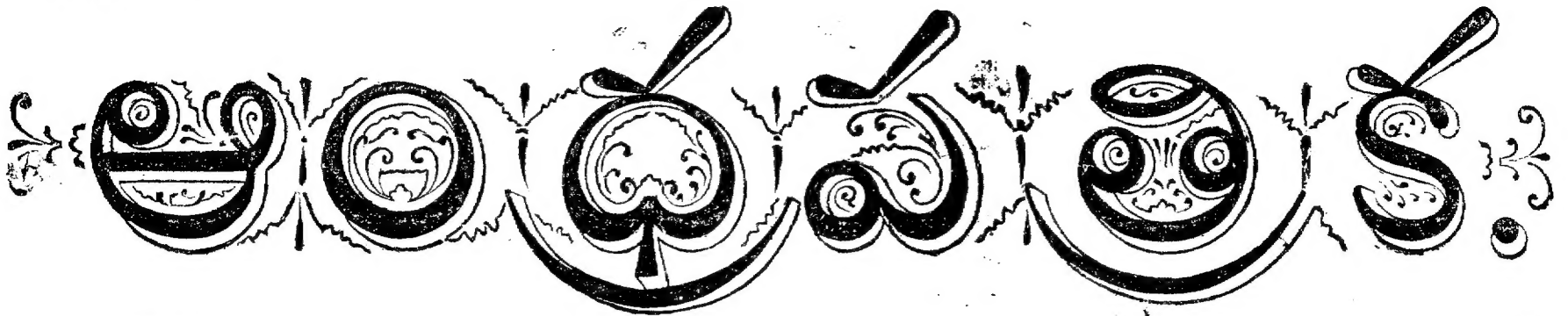

Register No. M. 1118

Post Box No. 212.

విడి పత్రిక 1-30-1-6

Telephone No. 544.

510587

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ జూన్ నెల 4-వ తేదీ సోమవారము

No. 55

నంపుటము ౧౦

రుధి రోడ్లారి నామ సంవత్సరము, అధిక శ్వేతమాస బహుళ పక్షి ౬.

నంచిక గగ్గ

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

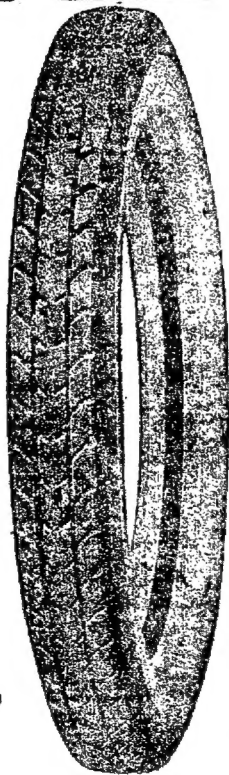
చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధి బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగాదు. సామాన్యమందులవలన మోసముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

FEDERAL
TYRES

ఫెడరల్ టైరులు

ఏజెంటు:-

రోమర్ డాన్ అండుకో.,

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

669

వేసవి కాలపు మందు
కూష్మాండలేహ్యం

ఈ లేహ్యం ఉపయోగపరమైనది. సమస్త వైద్యములు మేనుములు, నిక్కాలు వివాహము, పోవుయోగాక స్త్రీలకుండు తమమ మొదలగు వేడిని వచ్చినవాట్లకు పనిచేయును. రొమ్ముపుష్టి కలగజేయును. తే 1-కి రూ 2-లు.

రక్తపురుషలేహ్యం సుఖవ్యాధులవలన, యితర కారకములవలన కలిగిన శుక్లశబ్దము పోగొట్టి బలమొందును. తే 1-కి రూ 3-4-0.

418

కట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయచోరుం. గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను పెగోగమునకు తోరము

కథ్యము లేదు. పిరికారీలో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల పెగోగము ను మూడు పూటలతో మాన్యును. స్త్రీలకును ముగ్ధులకును వ్యాధులకు మాడె ఇది రాజోవధుడు, (1251) డబ్బీ 1 కే నెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (నోదావరిజిల్లా.)

ప్రశస్తమైన బందరు మామిడిపండ్లు

జనాంగీర, ఇమామశంకరు, నానాబంధు బజారులో నున్న భార్యకారము వస్తువుచేయబడును. వలయువారు ఆ ద్యాన్సుతో ఆర్డరు పంపవలెను.

చె. నెం. సరసింహారావు ఖాదీనిలయము.

(775)

మచిలీపట్టణము, కృష్ణాజిల్లా

అనుబంధము

635

(కోర్కెచరిత్రాశాఖము)

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనారాళివాజి

అను నాటకము వెల రూ 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు తక్షణమే కావలెను

మిక్కిలి సామర్థ్యము గలిగినట్టియు, వ్యాపారమునందు అనుభవము గలిగినట్టియు, వ్యాపారాస్త్రము తెలిసినట్టియు ఒక గ్రామ్యుడేటు మేనేజరువనికి కావలెను. కావలసిన చీక ము ఇదివరకున్న అనుభవము, వయస్సు మొదలగువానిని తెలుపుచు యోగ్యతాపత్రములతో సహా దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. 788

Mothay Gangaraju

Joint Secretary & Tersurer

The Krishna Jute & Cotton Mills & Co Ltd

P O Ellore

Kistna D

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో బర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి, వాస్తవాలము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీల్డ్రేవేక శిక్షా సూత్రము, విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతే కాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, లేకుంట్లో మాధియగుట, కరీరమా లేని కలకాశుచేత మాటలాడించుట భూమిపైవ గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆశేము బున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అశ్వద్భుతముగా మేజిక్ చేయవలెన గాకరండి యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118

పి. ఆర్. జగద్దశంకాయాదు, బంగళా గుంటూరుజిల్లా.

నోటీసు

సప్తతలల్లూరు యెట్టేట తాలూకా కొప్పాక గ్రామములోని కముతము, కల్లము య 36-0 0 ముప్పదిఆరు యకరములు మొరక, జొన్నచేను య 60 ఆరు యకరములున్నూ, పులవగరప చేలక య 4-0 నాలుగు యకరములున్నూ జమీలా య 46-0 నలుబది ఆరుయకరములు, రు 20,000 0-0 యిరువదివేల రూపాయలుకున్నూ య 1 కి సాలు 1 కి రు 8-0-0 యెనిమిది రూపాయలు చొప్పున సిస్తున్నూ గ్రామరివాజు ప్రకారము, ఖర్చులున్నూ యీనాము మొరక తాటితోట సమాధు య 40 నలుబదియకరములు బల్మక్తా రు 8000-0-0 యెనిమిదివేల రూపాయలుకున్నూ తాళ్లతో సహా య 1 కి రు 1-0-0 రూపాయి చొప్పున మొరక సిస్తున్నూ య 1 కి రు 5-0-0 ఆయిదు రూపాయలు చొప్పున తీరువయున్నూ సాగు పరిమితము మీద యిచ్చుకొనే కద్దతినిష్టి. ఆపుదల అరణ్యము సుమారు య 300 మూడువందలు యకరములు య 1 కి రు 1-0-0 ఒక రూపాయి చొప్పున రేటు తో రు 4000 నాలుగువేల రూపాయలుకున్నూ జమీలా రు 32,000-0-0 ముప్పదిరెండువేల రూపాయలుకు బేరము వచ్చినది.

యింకా యవరయినా పైనపెట్టి సదరు విభముగా శాశ్వతపు జిరాయితీ హక్కును పుచ్చుకునే వారు వుండేయడం వెంటనే అనగా 10-6-23 వ తేది లోగా యాదిగవ చిరునామాకు రిజిస్టరు ప్రోస్టలో దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను. మాకున్నూ మా మయినరు కుమార్తెగారికిన్ని జరుగుచున్న దావాలో చేర్చబడ్డ బా లలో ఒకటైన రావుబహద్దరు పంపడా వెంటచలపతి రావుగారి కాకినాడ సబ్బాణి నేటి కోర్టుఫయిలు 15/1920 నెంబరు వారంటు అములులో జప్తు అయిన పేదవేగి వగ యిరా గ్రామముల జప్తువిడుదల నిమిత్తము ఆ బాకీలో నసూలు యిచ్చేకొరకు పయిన మోదు చేసి స్వంతకముతము ఆస్తిని శాశ్వతపు జిరాయితీ హక్కుకు యిస్తురైయితీ భూమిగామార్పు చేసినందుకుగాను నజరా వాక్రింద సదరు మొత్తము పుచ్చుకొనబడును, గనుక యెవరికిన్ని యీ ఆస్తి యందు యేవిధమయిన లెగాదులు వున్నవని భయపడవలసిన అనసరములేదని యిందుమూలముగా తెలియపర్చక మయినది.

Address
Zamindar
Southvallur Estate
Thotivallur
Kistna District

R. B. S. V. Rao
Zamindar
Southvallur Estate

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూన్ 4-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు

దనాలు బా 1-కి రు 45-0-0 మొదలు 55-0-0 వరకు		
బియ్యం బస్తాలు	మొదలు.	వరకు.
మనుమ లేనాల్చి ,, ప 45 గలవి	రు 11-0-0	18-0-0
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	14-8-0	15-8-0
డిల్లీ ,, డిటా ,,	14-0-0	16-8-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-8-0
సుప్రలు ,,	22-0-0	24-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 ర.	18-8-0	రు 11-0-0
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	10-0-0	11-8-0
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	11-8-0	12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,,	18-8-0	15-8-0
ఉలకలు ,, డిటా 164	7-0-0	7-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సుప్రలుకూనె బా 1-కి	రు 150-0-0	155-0-0
నెయ్యం బా 1-కి	,, 14-0-0	24-0-0
కొండాపురం మేనెనకపప్పు బా 1కి ,,	60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	56-0-0	58-0-0
నేరునెనకనూనె గానుక బా 1-కి రు 145 మి.న.నూనె 120		
అమడను నూనె బా 1-కి	రు 128-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 165-0-0	170-0-0
కూరపసుపు ,,	రు 154-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరి) బా 1-కి	రు 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-కి రు 40, 45		
కాళహస్తి పాయకట్టు ,,	రు 60, 65	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0
చింతపండు పాతడి బా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0
,, క్రొత్తది బా 1-కి	రు 85-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం బా 1-కి	రు 37-0-0	38-0-0
చదరం ,,	38-0-0	40-0-0
రపుండు ,,	37-0-0	38-0-0

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంకు	రు 80-0-0	85-8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24-8-0	25-0-0
గవరను 1-కి	రు 15. 15-0	
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 800-0-0	805-0-0
రాగి డిటా	రు 260-0-0	865-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 59-0-0	

(7) తంగులు అలివరైను

అవు కృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు	రు 160-0-0	162-0-0
తొట్టికృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు		డిటా
సింహంమార్కు 20 డిగ్రీలు		డిటా
అవుకృష్ణుడు 15	రు 145-0-0	150-0-0

అద్భుత మాహాత్మ్యము

ఆంజనేయస్వామి కదలుట-కలలో కనబడిచెప్పట
ఈ భూలోకమున నెన్నియో మాహాత్మ్యములను ప్రజలు పొడకొంది యున్నాడకాని, ఇట్టి మాహాత్మ్యమును ఇదివరకు నేనుకాని నావంటి వరులుకాని కని వినియుండరని వాద్యధనమృతము.

ఇట్టి విచిత్ర మాహాత్మ్యమేదియో చదివయినచో మన తరుట మిక్కిలమైన కోర్కె పుట్టి రహస్యము పడెద తెందుకు? చెప్పెదను, బా. ని చదివి అనందించియో, మనః పూర్వకముగ నమ్మియు యీ "విచిత్ర మాహాత్మ్యము"ను కన్నులారా చూచి అనందించి తమయెల్ల కోర్కెలను పడెద్యు కొన కలయునని తమరకు మనస్సుల నీక్షణమునకే దృఢపటము కొనుడు.

చిత్తూరుజిల్లా వాడల్పాడు తాలూకా నగరిమడుగు గామమునకు చేరిన శాస్త్రూరువాడలోని కమిషనున పూర్వమె వ్యవసాయమునకుండులవారి క్రిగమమిర్విట్టిరాం యొండి అయ్యదివాగవల్లి, కంపచెట్టు పట్టులయెడలైన వాటిలో కన్ను జడి జనులకంటికి గోదరము కాక యుండినది. ఇట్లుండి రమారమి యొట్టిన్నర మానముగిందట అయ్యారి వాళరన్ను కరణీకము పనిచేయునట్టి వారాయనయిన నొక బ్రాహ్మణుని కా మాను మంతులవారు స్వప్నమునందు కాన్పించి నిట్లు చెప్పిరి.

వాడుట్లును పొడలెట్టుల వెంచుకొని ఇట్టిదరకఫలలో యుండుట చూచియు మారకన్నా వే, తదినమే వాడుట్లును చక్కగా శుభ్రపరచి కావ పూజచేయుటకు మొదలుపెట్టుడు. నీట నేను మేలుచేసెనని స్వప్నమునం దామానుమంతులవారు చెప్పివారు.

అతడాతనిమే మేల్కొనియు అది నిజమేనా కానో యని యూహించెను. ఇట్లు మూడుదినములు జరిగినవారలన కొబు రాత్రి పంకెండ్రుండులవపుడు వైవిష్ట్యవిచిత్రముండు వారాయనపు అల్లుడు బ్రాహ్మణురనందుండుగా నాతనికాహ నుమంతుల వారు స్వప్నమునకాన్పించిట్లు చెప్పివారు.

"మొన్నటి దినము మీమామట నేనస్వప్నమున కాన్పించినట్లు పూజచేయుటకు మొదలుపెట్టుడు. నీట మేలుచేసెనని చెప్పినను నివృత్తియొనగనైనది. కాన నీవైన వచ్చి నన్ను పూజ చేసెదనందున? లేక నా దురస్థిని యందుండుని చెప్పును బా" యని నివృత్తిగా అడిగినారు. అప్పు డాతడు మేల్కొని చి చూచునట్లుటి కక్కడ యెక్కడనులేరు సరేయని తెల్లవాలు వజ్రమునండి తెల్లవారగనే యెబదిరూపుములను తన మాను యగు వారాయనపు పేరట పనియార్చుర చేస్తూ నిట్లు బాబు వాసెను.

మ మా, మనపల్లెటూరి కమిషనునకుండు మానుమంతుల వారు నాకు నీ రాత్రి స్వప్నమున కాన్పించి నేను మీమామతో నన్ను పూజచేయుటకు మొదలుపెట్టుడు, నీట నేను మేలు చేసెనని చెప్పినను నివృత్తియొనగనైనది కాన నీవైనవచ్చి పూ జచేయించెదవా లేదాయని దృఢపట్టుతో నన్నడిగినారు. ఆహ నమంతులవారు పూర్వముకూడ గొప్ప మాహాత్మ్యమున నకుపు చుండివారని నేననినకూడయున్నాను. కాన ఇప్పుడు నీట స్వ ప్నములో చెప్పినది నిజమైనదో నేపండియుండిన యెబది రూపుములు కర్చుపెట్టి అక్కడ పూజచేయుటకు మొదలు పెట్టుము అని బాబు వాసెను.

ఆరూపుములు చేరగనే ఆ వారాయనపు కాశ్యర్యమై తక్షణమే ఆంజనేయలవారి చుట్టును చక్కగా కృతము చే యింది తత్కాలమున కొక పందలిచేయించి పూజలు మొదలు పెట్టెను.

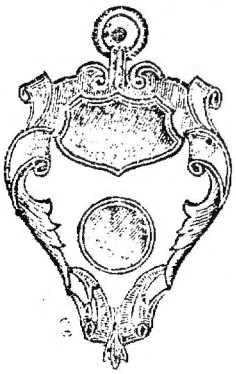
ఇట్లు పూజకు మొదలుపెట్టిన మూడవదినమం దాచిగ్రహ ముగల తాయి నడిభాగము మొదలుకొని విరన్నుకడకు కడలిక ట్టారనికి గోదగమైనది. అప్పు డాతడు సంతోష సమాద్రము నందు మునిగినవాడై నిర్భీకతల చూచుచుండగా కొంతసేపటి కాతాయి కడలుటనుమానినది. తర్వాత పూజనిలిపి తన స్వగృ హమునకేగి యెల్లకతో నీసమాచారము వెల్లిడిపటచెను. మఱు గటిదిసము పూజకు మొనరిడిన తక్షణమే ఆహనుమ. కుల విగ్రహము లీర్చిన తాయికూడ కడలుటకు మొనలుపెట్టినది. అప్పుడాయ్యారి యెల్లపుజులను కన్నులార చూచియు, మన సారి అనందించియు సంతోషముగదమున నునికి లేచినారు.

ఇట్లా మానుమంతుల విగ్రహము సదా కడలు చుండుట చేత మిక్కిలముగ దూరదేశపు ప్రజలకూడ నక్కడ ప్రాగై లోములకుండుటకు మొదలు పెట్టినారు వారివారి కోర్కెలు కూడ ఫలించుచున్నవి. అహనుమంతుల విగ్రహము కడలుచునే యున్నది.

కాన తా మెల్లరుతునచ్చి యావిచిత్ర మాహాత్మ్యమును కన్నులారాచూచి తమయెల్ల కోర్కెలను కడలేర్పొందురని యొక్కయభిప్రాయము

మొర్రంరెడ్డి.

బహుమతి నొసంగుటకు - మెడలులు - కవ్వులు

నెండి మెడలు 1-కి రు 8 నుంచి 6-0-0
సకరము బంగారు ... 15 ,, 100-0-0
నెండికవ్వు ... 12 ,, 100-0-0

ఇప్పటి కాలానుసారముగా అందముగ చేయించి యున్నాము. పలురకములు చేయబడి సిద్ధముగ నున్నది. అనేక ఆఫీసులనుంచి బహుమానపుత్రికలువచ్చినవి. 371
ఒకటూరి మావద్ద తెప్పించి గొనినయెడల మరల వేరేపావద్ద ఎప్పుడు తెప్పించుటకు ప్రయత్నముచేయరు

యిండియన్ జ్యాయలరి మార్పు నగర్ల వేట, బెంగుళూరి సిటి.

క్రాసు:—స్వామీకవర్ధ పౌరిలరగార్ణ శరీరము
నున్న దెబ్బలు ఈపాతే గుండుదెబ్బలనియే శేషు చెప్పెదనని

మల్లపదాలు (20 ముద్దాయి) ముంజెయ్యకి తగిలినదెబ్బలు తప్పకుండా తుపాకీదెబ్బలు చెప్పలేను. అది మరి యేదభయంన వస్తువులచే తగిలిన దెబ్బలయిన అయివుండవచ్చును." అని యీ సాక్షి చెప్పెను.

అదేసా నడిపిపదాలుగారి సాక్ష్యము:—“సంగులూరు గూడెముకు సంగులూరుకు 3 మైళ్లదూరము. రాజవొమ్మగి డ్డేవ్ గొట్టితరువాత మాత్రా పితూరిదార్లు వచ్చినారు. సమాచారము లిది మంది యున్నారు. వారిచేతులకు తుపాకులు కత్తులు వున్నవి. ముట్టడం పీరయ్యగార మాత్రా పితూరి దార్లను తీసికొనివచ్చినాడు. మా అన్న సంగులూ గ్రామమున్నది. మా అన్నను రాజాగారు పాలు పంపవనగా గూడెమునకు నాచేత పాలుపంపెను. నన్ను వారిలో రమ్మనమని బలవంతపెట్టగా వారిలో తెల్లవాడూ నడచి సిగ్గుపలచేరితిమి.

7,2,21 ముద్దాయిలు పితూరిదార్లలో నుండగా జూచి నాను. అక్కడనుండి గూడెము నేను కచ్చి స్కూలుమాస్టరుతో (గూడెము) చెప్పి చింతపల్లిలోనున్న కమీషనరుగారి తోగూడ ఈసంగతి చెప్పినాను. సరిసీపట్టణములో గుర్తిండుటకు వెట్టి నమావేళమునకు వెళ్లితిని. అంతకు పూర్వము నేను పితూరి దార్లను వారి పేర్లనుకూడ ఎఱచెను. వారిలో నేను పోల్చినవారిని ముగ్గురిని నేను పూర్వమునుండి యెరుగుదును.

క్రాసు:—పితూరిదార్లు చింతపల్లి, రాజవొమ్మగి, కృష్ణదేవి డ్డేవములు వొరుకొనరిని నేను నన్నాను. మా గ్రామం పితూరిదార్లు వచ్చున కప్పుడు వారిలో గూడెంకొత్త నిలి ముతాదారు ముతం పీరయ్యగార యున్నారు. ఈయనకొన్నాళ్లు విజయనగరంలో రాజకీయవైదిగానుండి విడిపోయివచ్చి నారు. ఈయనకు పితూరిదార్లు అరదండాలు పగులగొట్టి రాజ వొమ్మగిలో విడిపించినారు. నా ప్రాణము తీసివేస్తారేమో అను భయముచేత నేను పితూరిదార్లతో వెళ్లితిని. మూటలు మోయు టకే నన్ను తీసికొనివెళ్లిరి. ఈ ముద్దాయిలలో కొందరు తుపా కులు, కొందరు మాటలు మోయుచుండెవారు. నేను ఈ ముద్దాయిలను సంతలలో అప్పటప్పట చూచేవాడను. మా అన్న య్య (గ్రామమున్నది) ఈసంగతులు చెప్పినానుగాని ఈసం గతి రిపోర్టు చేయమని చెప్పలేదు. ఎంతవనగా కమీషనరుగారి తో అమరుచటిడిన మే చింతపల్లిలో చెప్పినాను. నా దగ్గర కమీషనరుగారు ఏ బాబూలము వున్నవోనలేదు. నేను కమీష నరుగారితో ముతం పీరయ్యగార పితూరిదారులలో నున్నాడని గాని నేను ఇప్పుడు పోల్చిన ముద్దాయిలు (7,2,21) పితూరి లో నున్నారని గాని చెప్పలేదు. నేను పితూరి దార్ల చేతులలోనుండి సిరిబలిగ్రామం దగ్గర తప్పించుకొని వెళ్లి పోవచ్చినాను. ఇటుల నే నాలో పారిపోవచ్చిన గుండుదొర కూ డచరివేస్తారనే భయముచేతనే పితూరిదార్లలోకలిసినుమాకన్న ముందే నేను పోల్చిన ముగ్గురు ఖండిలను చేరినారు. పితూ రిదార్లలో తిరిగితిని నాకు శిక్షగాని మరి యేదభయంన దండన గాని విధించబడలేదు. నేను పితూరిదార్లచేత బలవంతముగా తీసి కొని పోబడితిని నేనుచెప్పినాను. సరిసీపట్టణము తనిఖీలో గుండు దొరను నేనుచూచినాను. నేను సరిసీపట్టణంలో తనిఖీకి వెళ్లి నా నని దిగువకొర్లులో చెప్పలేదు.

బాస్టియన్ గార (ఏజెన్సీ డివిజన్ సీనియరు) గారు వెట్టు బాధలచేతనే యీపితూరిలేవినదనియున్న ఈయననుచే పితూరి లేవినదనిన్ని ప్రజలు తరుచుగా అనుకొంటారు." అని యీసాక్షి చెప్పెను.

ముట్టడం గుండుదొరగారి సాక్ష్యము:—“నేను లక్క వరము గ్రామమునకును, గూడెముకూ మాత్రాకు 3 క్రోసుల దూరము. నేను సంగులూ పోవవారము వెళ్లి నాను. అప్పుడు రాజాగారున్న పితూరిదార్లన్న వస్తుయున్నారు. వారిచేతులకు, తుపాకులు కత్తులు, పిరంగిలు వున్నవి. అచ్చటనుండి గూడెమువెళ్లి పోతూ గ్రామమునకుపోతే పాలుపంపమని రాజాగారుచెప్పెను. అప్పుడు నేను అరిటిపల్లెను, నడిపిపదాలు పాలున్ను, గూడెములో రాజాగారికి యిచ్చివేసి వెళ్లిపో వస్తుయుండగా గంటందొర మల్లదొరలు తుపాకులు మోయడానికి పీరు కావలసి యున్నా రు. పీరలను వదిలితే గ వర్న మెంటు లో మనలను గురించి చెప్పివేస్తారని రాజాగారితో చెప్పి మాచే తుపాకులు మోయుచుకొని సరిబలి తీసికొనివెళ్లెను. అచ్చట నేనున్న నడిపి పదాలున్ను తప్పించుకొని పారిపోవచ్చినాము. పితూరిదార్లలో 22, 1, 2 ముద్దాయిలను పోల్చగలను. వీళ్లను అప్పటప్పట సంతలలో చూచితినిగాని వారిపేరులు నాకు తెలియదు. సరిసీ పట్టణం వెళ్లడు నేను వెళ్లి నాను.

క్రాసు:—నడిపి పదాలును, నేనును ఒక్కడినమే పితూ రిలో చేరితిమి. ఈముగ్గురు (పోల్చబడిన ముద్దాయిలు) అంతకు

పూర్వమే పితూరిలో చేరినారు. పితూరిదార్లంతా పరుండియం కుట్టచే మేము పరుగెత్తుకొని తప్పించుకొని వెళ్లి పోవచ్చినాము. నాకు ప్రాణభయమువల్లనే పితూరిలో కలిసితిని. అలాగుననే పితూరిదార్లలో కొంతమంది భయముచేతనే కలిసియున్నారు.

నడిపి పదాలు కూడా భయముచేతనే వెళ్లియుంటాడు. తదితరముగ్గురు (ముద్దాయిలు పోల్చిన) అలాగున భయముచే చేరినారేమో నాకు తెలియదు. నాకు తుపాకీచేల్చుట తెలి యదు. ఈ ముగ్గురు ముద్దాయిలకు తుపాకీలు తేవు. వీగు ప్రెల్చగలలో తోగే నాకు తెలియదు. బలవంతముగా పితూరిలో మనుష్యులను చేర్చుకొంటున్నారని నేను చేరకపూర్వమే విం టిని. నాకు చదువురాకపోవుటచే నేను రిపోర్టు వ్రాయలేదు. అందుచేతనే స్వయముగా కమీషనరుగారితో చెప్పినాను. స్కూలుమాస్టరుగారి చేతనయినా రిపోర్టు వ్రాయించలేదు. ముట్టడం పీరయ్యగారను పితూరిదార్లు బలవంతముగా విడిపించి రనిగాని ఈముగ్గురు ముద్దాయిలను నేను జూచితినిగాని నేను కమీషనరుగారితో చెప్పియుండలేదు. నేను చెప్పిన స్కూలు మాస్టరు తనయుద్యోగముకు సెలవుపెట్టి పితూరిదార్లలో పోతినా ఉద్యోగమును చేయుచున్నాడు. అందుచేతనే ఈయ నతో నేనుపితూరిదార్లు నన్ను పట్టుకొనుటనుగురించి చెప్పినాను. ఈయన నేను కొరగాని లక్ష్యయ్యగారు. నేను ఇప్పుడు గ్రామ మన్నదిగానే యున్నాను.

బాస్టియన్ గారగారి మహా ఉద్రేకమయిన అల్లరులే ఈ పితూరికి కారణము. ఆయనను తీసివేస్తే ఈ పితూరి లేకపోవును.

కొర్లు:—ఈ ప్రశ్న ఎందుకు పనికవచ్చునని వేసినారు.

డి. వకేలు:—శ్రీ చక్రవర్తిగారివై యుద్ధముచేయుట ఈ పితూరియొక్క యుద్ధకేసు గాదని యజువుచేయుట కొరకు,

సాక్షి:—సరిసీపట్టణములో జరిగిన గుర్తింపు సమా వేశమున నేను పోల్చిన ముద్దాయిలు ముగ్గురు తప్ప తదితరములకుకాక కొర్లులో నున్న ముద్దాయిలలో నెవరిని స్త్రీ నేను అచ్చటజూచి యెరుగను. సరిసీపట్టణం మేజిస్ట్రేటుగా రక్కడ నున్నాడు. ఆయన పోల్చమని నన్నుఆడిగిరి. ముద్దాయిల పేర్లను వ్రాసికొని కాగితముమీద నాచేత సంతకము చేయించు కొన్నారు." అని యీ సాక్షి చెప్పెను.

ముట్టడం పోడిదొరగారి సాక్ష్యము:—దొక్కలూరుగ్రామ మునకు గబ్బలం లక్ష్యన్నను నాకు తెలుసును. నేను నాకు చేసేనూర్చుకొనుచుండగా అతనువచ్చినముట్టలనే గవర్న మెంటుకు వచ్చింకలేయడానికి వచ్చినావా అని కత్తిలో కొట్టెను. కత్తిలో నా నెత్తిమీద సరికెను. అప్పుడు వానిని నేను స్త్రీ చిన్నపు యన మరయొకడును పట్టుకొని పెదవలన దొరలదగ్గరకు తీసికొని పోగా అక్కడనుండి చింతపల్లి తీసికొని వెళ్లవనగా అచ్చటకు వెళ్లి అనుభులలో మూడువారము లుండి గాయములను మాన్పు కొంటిని. నన్ను కొట్టినందుకు అతనికి 6 మాసములు శిక్షవడెను.

ప్రా. పీఠరు:—అతనిని నీవు ఇక్కడ వున్నవారిలో పోల్చగలవా? (ముద్దయలలో)

సాక్షి:—పోల్చగలను. (అని వెళ్లి 3-వ ముద్దయని చూపె ను. ఈతను మరయొకడు)

ప్రా. పీ:—బాగుగా పోల్చుము, అతనుకాడు.

సాక్షి:—ఇతనేను.

డి. వకేలు:—ప్రాసీక్యూషన్ వారిచ్చు సలహాప్రకారము

పోల్చుచున్నాడు. కొర్లువారు విశ్వసించవలెను.

ప్రా. పీ:—మరయొకమారు.

సాక్షి:—ఇతను (అని 21-వ ముద్దయని చూపెను)

కొర్లు:—మొదట ఏల అతనిని గుర్తించలేకపోయినావు.

సాక్షి:—కండ్లు మసకలుచేత.

(అప్పుడు కొర్లువారు సాక్షిని యుక్తిపామ్యుని 21 వ ముద్దాయిని వేకేదాచి, పున్న మిగత ముద్దాయిలలో, పోల్చ మనగా సాక్షి అనుద్దాయి ఇక్కడ లేడని చెప్పెను. 21 వ ముద్దాయి తనకు కొట్టినట్లు చెప్పెను).

ముద్దాయికి నాకు విరోధము లేదు. అతను అప్పుడు త్రాగి పోల్చకముతప్పి నన్ను కొట్టెను." అని యీ సాక్షి చెప్పెను.

గడిమిలి బాలయ్యగారి సాక్ష్యము:—దామనపల్లి గ్రామ ము మాతాపురము. 3 సెలల క్రిందట కనివారము మాత్రా ముప్పదమందికచ్చిరి. గంటందొర వర్గ రా లు, మామున్నయను భోజనసామగ్రిలు ఇయ్యమనికొరిరి. మున్నయ మాడెముగ్రామము భోజనసామగ్రిలకొరకు వెళ్లవనగా వారు అక్కడ హా జరు అయ్యెను. కొరుకొండ వెంకట ఆప్పారావు అను కానిస్టేబు లును తీసికొనివెళ్లిరి. గ్రామమున్నయ నేను రిపోర్టు పట్టుకొని చింతపల్లి వెళ్లి. డి. వి. జి. దొరగారికి ఇచ్చినాము. మా గ్రామం

వచ్చిన పితూరిలో (21 వ ముద్దాయి) గబ్బలం లక్ష్యయ్యను చూచినాను. అప్పటప్పట సంతలలో ఇతనిని చూస్తుండే వాడను. నేను సరిసీపట్టణము వెపోలినుకు వెరేడ్లు నాను. మా గ్రామమున్నయ రక్తగ్రహణిచే బాధపడుచున్నాడు. అతను ఇప్పుడు కొర్లుకు హాజరు కాలేడు.

క్రాసు:—నాయూరును గ్రామమున్నయ యు రును ఇరుగుపొరుగు గ్రామములు. నేను పితూరిదార్లతో వెళ్లియుండ లేను. నేను వారి మందుగుండు పెట్టెలను మోయలేదు. వారు మాడెమువెట్టు నేను చూచినాను. కానిస్టేబులు దొరచేభోగట్టా కొరకు పంపబడుటచే అక్కడనుండెను. అతను వారిని చూడగా నే నిల్లినతె నక్కీచోయెను. దొరలు ఎక్కడ నున్నారని అని కాని స్టేబులు ను, పి తూ రి దార్లు అడుగగా చింతపల్లిలో ఒకదొర యున్నాడు అని చెప్పెను. జబబుచెప్పకుండా కానిస్టేబు వారిలో మాడెము వెళ్లేడు. మా గ్రామమున్నయ మాడెమునుండి వచ్చి సంతలవార పితూరిదార్లకు సామాను ఇస్తానని అనెను. దొరలు ఈవారిని వస్తురు పొందుండి చంపండి" అని వారిలో యెంతమా త్రము మా గ్రామమున్నయ చెప్పలేదు. మనుష్యులను పితూరిదా రులకు సహాయము ఇయ్యలేదు. రాజాగారు పితూరిలో చేరకపో తే చంపివేస్తారు అను భయముచేతనేగాని లేకపోతే యింతమ ట్టుకు హెచ్చుగ ఎవరు పితూరిలో చేరయిండురు. పితూరిదార్లు 30 మంది మాత్రమే యున్నారు.

తిరుపతి:—కానిస్టేబు పంచ, కొటుమాల్రమే వేసి కొనెను. యూనిఫారము లేదు అని" యీసాక్షి చెప్పెను:—

(22-వ సాక్షి దుత్తుల అయ్యన్న పాత్రుడు అనే సాక్షిని ఫిర్యాదీ తరపున విడిచి పెట్టుకొనిరి)

కర్ణి సోమన్న దొరగారిసాక్ష్యము:—నేను మాడెముగ్రా మం రయితును. మా గ్రామం పితూరిదార్లు దనరాలలో ఒక శనివా రము రావడము నాకు తెలుసుకు. చీకటి పడుటకు ముందు వా రువచ్చిరి. వచ్చినవారందరూ పూరంతా చెదరిపోయినారు. మా యింటికిమాత్రము మల్లుపదాలువర్గెరాలవచ్చి భోజనసామగ్రిలు ఆడిగిరి. బోజనసామగ్రి వర్గెరాల చేతులలో తుపాకులు, గున్నీ లు, కత్తులు నున్నవి. నేను కొంతమందిని పోల్చగలను. నేను గబ్బలందొరను పోల్చగలను (21-వ ముద్దయ) ఈతను మాయంటికి రాలేదు. ఈతడు మాయంటిప్రక్కనుండి వెళ్లి పోతూయుండగా చూచినాను. మేమంతా ఒకముతాదార్లమేను. అమరుచటిడినమే (అదివారమునాడు) దొరలను చంపడము గురించి విన్నాను. నేను సరిసీపట్టణములో పోల్చినాను.

క్రాసు:—నీదగ్గర పితూరిదార్లు వకమానెడు బియ్యం తప్పకు నెయ్యి తీసికొని వెళ్లి నారా అని పోలీసువారు నన్ను తరువాత దర్శాపుచేసినారు. అప్పుడు గబ్బలం లక్ష్యన్నదొరను చూచినట్లు పోలీసువారిలో చెప్పలేదు. మా గ్రామమున్నయకు రిపోర్టుచేసినప్పుడేనా నేను—ఇతనిని చూచినట్లు చెప్పలేదు. తరువాత సరిసీపట్టణములోమాత్రం పోల్చినాను. లక్ష్యన్నదొర పితూరిదార్లతో మూటలు మోయ్యడమే నేను చూచినాను. ముద్దాయిలను ఏజెన్సీవారినిన్ని సరిసీపట్టణం బస్సీవారినిన్ని కలిపి నన్ను పోల్చమని చెప్పితే ఏజెన్సీవారిని వేరేగా సులభ ముగా పోల్చవచ్చును గనుక నేను సులభముగ పోల్చగలిగితిని." అని యీసాక్షి చెప్పెను.

తాటిప ర్తినుండి అనంతపురమునకు మోటారుబస్సు సర్వీసు

తాటిప ర్తినుండి అనంతపురమునకు కోడ్డుపై 34 మైళ్ల దూరము. మోటారుబస్సులో 3 గంటలలోపల చేరవచ్చును. రైలులో గుంతకల్లు చుట్టిపోవుటవలన నుమారు 90 మైళ్లు అవును అనంతపురము గుమారు 6 గంటలకాలము కట్టును. ప్రయాణికు లకు అనుకూలము కొరకు రెండుమాసముల క్రిందట గుంత కల్లులో కొక కంపెనీవారు యానర్వినును తాటిప ర్తినుండి అనంతపురమునకు వెట్టిరి. బాగాజరుగుచుండి కొన్ని కారణముల క్రింద కొంతకాలము నిలిచియుండినది. ఇందుకు కారణము ఈ స్పృకుకంపెనీయొక్క యజమానత్వముచూచి బండిని వక్కలేయట. ఇది నిలిచిపోయిన కోటలలో ప్రయాణికులు చూచుట కష్టములకు గురి అయిరి. ఈదింననుండి యిదిమరిన్ని క్రమముగ జరుగుచున్నది. దీనివలనమాము యానర్విను చక్కగ జరుగు టకు తగు కట్టుదిట్టములు చేసివాలనియు వునయు 7½ గంటల తాటిప ర్తినిండి 10½ గంటలలోపల అనంతపురం చేరువనియు తిరిగి అనంతపురం సాంంంం 8 గంటలకు విడిచి తాటిప ర్తి 6 గంటలకు చేరువనియు రైలువుచున్నారు. విక్రీల సౌకర్య ముగ నుండు యానర్విను చక్కగా జరుగునను చూచన లావును.

మన్మథుని అభిమాని } బడేటి వేంకటాచలమహర్షి.

స్వరాజ్యపతాకరక్షణము

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహి అవారిగారికి ఒక సువర్ణరము శిక్ష.
ఏప్రిల్ 18 వ తేదీన అవారిగాన (పార్టీ) సత్యాగ్రహ మొనరించినందుకు రెండు నెలలు శిక్షింపబడెను. ఆయన చెరసాలలో అవిశేషముల చూపించి తిరిగి సంతోషము కలుపిన రాజపూరు చెరసాలకు పంపిరి.

శ్రీమతి సుభద్రా కుమారిగారు

మే నెల 31 వ తేదీన శ్రీమతి సుభద్రా కుమారిగారు రొంబరిగా పతాకమును తీసుకొనిపోయి అది కేరమేయని ఆమెనుగూడ సరెట్టుచేసిరి.

సత్యాగ్రహ విజృంభణము

నాగపూరులో సత్యాగ్రహముల చాత్రబలముగానున్నది. అనుదినమున జేరింపబడి (జూన్ 5 వ తేదీ) చందుగారి దివ్యభవనమున కేటబడు: జిల్లా కేరసమీపమున రోడ్డు కిక్కుర్రులను బాధించుటకూర్చున్నందున ఎక్కడికిని ఆహ్వానములేమియులేదు. యునుగాదు: పరిశీలనము బాగు కేటబడెను. మరెట్టి భృని యును వివరము: కల:టిరలు దూరమున కనబడగానే పోలీసు ఉద్యోగులు సన్నచేసెదరు. పోలీసువారు కట్టాయిత మయ్యెదరు. కనిపేయలు రోడ్డుకడకుగా విలచెదరు. కల:టిరలు కతా కములను ధరించినచేదరు. యోగులు ప్రతియోగులకు చూపు రీతిని పోలీసువారు కల:టిరలు మర్యాద చూపెదరు. ముక్త గురుగ సంభాషణ జరుగును. అంతట కల:టిరలు అరెస్టుచేసి జిల్లా కేరలోనికి తీసుకొనిపోయెదరు. (ప్రజలు దిశలు చీటలు వాడెట్లు జయభృను లొనరించెదరు. ఉద్యోగులు కొంతసేపు విశ్రమించెదరు. మరికొంతసేపటికి మరియొకరై కల:టిరలు వచ్చెదరు. మరల నీరీతినే జరుగును. ఈరీతిగా సత్యాగ్రహము కుప్పెముగ నిమగ్నపడునుగ సగౌరవముగ జరుగుచున్నది.

31 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిన 24 గురులో ఒక్కొక్కరుగా కూడ కొందరుచేసినను వారినిగూడ అరెస్టుచేసిరి. ఒక్కరుచేసినను జనసముదాయమే (ప్రాసెడను) అనునుగాబోలు. ఇప్పుడు నాగపూరులో ఉష్ణము 116 డిగ్రీలవరకున్నను ఉద్యోగులు చాలబడితే ఉదయమున మధ్యాహ్నమున అటులే చాలసేపు రోడ్డుపై నిలచుచుందురు.

350 మంది పూర్తిఅయిరి

జూన్ నెల 1 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడినవారిలో 350 మంది పూర్తిఅయిరి. 350 వ సత్యాగ్రహిని 1 వ తేదీన అరెస్టు చేసిరి.

క్షమాపణనిచ్చిన వాలంటీరు మరల వచ్చుట

ఇదివరకు సత్యాగ్రహ మొనరించి చెరసాల కేగి క్షమా పణ నిచ్చి విడుదలను పొందిన యొక కల:టిరు మరల రాగా సత్యాగ్రహసంఘమువారు రతనిని మరల పంపుట కంగీకరింపక అతని నిజ స్థితి తిరస్కరించిరి. అతడు కల:టిరలతో గూడ వచ్చి అచట చేరిన జనసముదాయమునకు నిలిచి తాను క్షమా పణ యిచ్చుటకు గల కారణమును వారికి దీనముగా విన్నవించి అందులకు ప్రాయశ్చిత్తముగా మరల వెళ్లుమన్నానని చెప్పి ధీర్యముతో బాటియగిరమును బాడుచు ముందుకు కురికను. పోలీసువారు రతని సరెట్టుచేసిరి. ప్రజల జయభయభృను తీసుకుడిగ చెలంగెను.

ప్రముఖుల అరెస్టు

శ్రీమతి సుభద్రాదేవి, మానవవాణిపూర్తి, సేటు తిరంజాలూ గార్లు 31-వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. దేవిగారు సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు వెళ్లివచ్చు జనసముదాయమునకు ప్రాణములను బిగ్గబట్టుకొని యుండెను ఆమెను అరెస్టు చేసివచ్చుట వెలసిన సింహవాదము గలభీరవమై యుండెను.

ల హి రం గ స భ

31-వ తేదీ సాయంత్రమున పురమంది రావరణమున జరిగిన ల హి రం గ స భ కు 8000 మంది వచ్చిరి. శ్రీమ. కల:టిరు పటేలు రాజగోపాలాచార్యులు గార్లు పాల్గొనిరి. ఆ ల హి రం గ స భ కు సేటుజయబాలాజీగారు రథ్యక్షతకొనించి సత్యాగ్రహవేళపూర్తియైన ప్రజలలో నవల రాసనభలను గూర్చిన ప్రసంగమే వివరుటలేదు. (హిందూ)

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు

నేడు నా మిగిలలో 30 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటల నాగపూరు చేరిని. రైలు స్టేషనువద్ద మాట భువతమగు

స్వాగత మొనగబడెను. పురమందిరమున కేటబడున్న గృహమున మాకు బస ఏర్పాటుచేసిరి.

జమునాలాలు బజాజీగారు ప్రశంసనీయులు

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము సర్వస్థితులకు జరుపుటకు కల:టిరు కట్టుబాటుల నిన్నిటిని చేసి సేటు జమునాలాలు బజాజీగారు రెంతయు ప్రశంసనీయులైరి.

నిరోధ కారణము పరిహాసాస్పదము

నిన్నిటైను అనబడు చోట 30800 మంది ననులు నివసింపుచున్నార. వారిలో 30 వేల మంది భారతీయులే. కిక్కిన వారు భారతాంగులు. అట్టిచో ఈ నిరోధము కరిహాసాస్పదము. ఏర్పాటులు

క్రొత్తగా హెచ్చుమంది కల:టిరులుగా చేయవచ్చును. చేరినవారికి ఏర్పాటులు చాల బాగుగానున్నవి. భోజన సాను గ్రుల ఏర్పాటుల నొక ప్రత్యేకసంఘము పరిశీలింపుచున్నది. విశ్రాంతి గోదములు మున్నగు సానుగ్రులను పాత బుచిరనుగా నిర్మింపుచున్నార. 30 వ తేదీ ఉదయము నేను భోజన సానుగ్రులకొట్టునకు పోయి చూచితిని. కల:టిరుకు సహా అనబడు సామాగ్రుల కల 1500 రూపాయలుండును. ఈ సామాగ్రులు గాక భోజనసానుగ్రుల నిర్మిత్తము నాగపూరు పాత బుచిరనుగా 3000 రూపాయల వసరి. కేరభక్తులకు కర్షణమును భూస్వాములను ఇటులలోటురాకుండ సామానులను భారతీయులందుమని వాడ్డా నము చేసిరి కల:టిరలలో భోజనము చేయగోరువారికి ప్రత్యేకపాకాల ఏర్పాటుపడెను. అసహాయంగా ప్రముఖ సర్వరాజ్యపతాకములను భద్రపరచిరి.

వలంటీరుల సత్యాగ్రహపద్ధతి

కల:టిరులందరను మహాత్మా భగవాన్నిగారి కరిశీలన క్రింద నున్నార. వారు కాంగ్రెసుకార్యాలయమునందే బయట కేర 2 వ మైళ్లదూరము నడిచి నిరోధస్థలమును చేరెదరు. పుట్టుకాను మే జ స్ట్రీటు, డిస్ట్రీయన్మెంట్లకు జనరలు పోలీసు డిప్టీగూవర్నెంటు, మున్నగునెద్యోగులు కొందరచట నుందురు. 30 వ తేదీన కల:టిరులచటికి రాగానే మేజస్ట్రేటు వారి వాచి చేసెను.

మే:— ఇది నిరోధిత్వమున మిరెదగుదురా?

కల:టిరు:— ఎరుగుదుము.

మే:— దీని సక్రిమించిన మిమ్ముల సరెట్టుచేయుదురని మిరెదగుదురా?

కల:టిరు:— ఎరుగుదుముగాని మేమిఉత్తరపు నల్లంఘిం చుటకే వచ్చితిమి.

మే:— అటులైన మిమ్ములను అరెస్టుచేసిరిని.

ఈసంభాషణ జరిగిసీమ్యట వారిని అరెస్టుచేసి తీసి కొనిపోయిరి. పరిశీలనాధికారులు ఆ స్థలమునకు కడుచేదగా నుండి స్వతముగా కనుటకును వినుటకును తగిన ఏర్పాటులు చేయబడెను.

స ద్భా వ ము

కల:టిరులు ధీరస్వాతులై నిర్భయముగా కల్లెదరు ఉద్యోగులు మర్యాద సక్రిమింపకుండ కారణముగ సరెట్టుచేసెదరు. పాతవ్యమేమియును కనడలేదు.

ఖులాసాపురుషుడు

ఒకతెగ కల:టిరలలో నొకకృద్ధు దధిశోత్సాహమును కల్పిం డిం క గా ఆ త డిం క ఖు లా సా పు రు షుడో చూచితిరాయని యొక యద్యోగి చెప్పెను.

అకాలీల సత్యాగ్రహమునకుది నికిగల భేదము

అత్యుక్తసరులో అకాలీల సత్యాగ్రహమునందు కల:టిరు నాగపూరులో గూడ ఏర్పాటులలో నెట్టిభేదమును లేదుగాని అచట పోలీసులుకట్టుబడికట్టుచుండిన నాగపూరులో నాకట్టులేవు. అత నెలవరకు నీరీతిని సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు కావలసినంతమంది కల:టిరు లిపుడున్నార. ఈలోగా చాల మంది చేరెదరని నాయకులలో నొకరు కాలో చెప్పిరి.

ఇతరరాష్ట్రముల సహాయము

నాగపూరునకు కాంగ్రెసు రాసనోల్లంఘనమునకును కావలసినంతమంది కల:టిరులు దొరుకుదురానని కల:టిరు యంగ్ల షుమనుషత్రిక ప్రశ్నించెను. బొంబాయిలో సమాధాన రీత్యా ముమూడింతుబడిసీమ్యటనే హెచ్చుమంది సహాయము చేసెదమని తెలిసిరి. విలాసపురము వారు నాగపూరు సత్యాగ్రహమున సాహగించు రని అటనుండి కాతో నాగపూరుచ్చిన రాఘవేంద్రరావు పాడిలాగార్లు తెలిపిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘము

అవసర సమావేశము

జూన్ నెల 13 వ తేదీన నెల్లూరులో జరుగును

“భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభవారు సమాధానరీత్యాము నామోదించుటవలన కలిగిన కరిశీతులను ఇతర విషయములను చర్చించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారి అవసర సమావేశము నెల్లూరులో జూన్ నెల 13 తేదీ బుధవారమునాను మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ గూడ నచటనే జరుగును. సభ్యులందరును దయ చేయ ప్రార్థితులు” అని కార్యదర్శి శ్రీయుత కాళేశ్వరరావుగారు జెజవాడనుండి నేడు మాకు తెలిపిరి. (తంతివార్త)

బీహారు-ఒరిస్సాశాసనసభ ఎన్నికలు

పాట్నా 2 జూన్:— బీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రముల సామ్యున్నకల రాజోత్త సవంబకసాసాన్యమున జరుగును.

చర్చియందు దొంగతనము

బెంగళూరు 2 జూన్:— గతఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన నెయింటు మార్కుచర్చియందు జరిగిన దొంగతనము సందర్భమున పోలీసువారు మూడునెలలకుపైగా గొప్పప్రయత్నము లొనరించి తుదకు నెయింపియము అనునాకినిపై నేరమాలోపించిరి. ఈతడు, నైచ్చితాలాకు నెండిపాకలను విక్రయించుచుండెటట. కాంగ్రెస్ మేటు రెండవ మాజిస్ట్రేటుగ అసంతోషపాడుగురు ముద్దాయిపై నేరమును నిర్ణయించి నెవన్సకోర్టు నకు కమిటుచేసెను.

యూరపియను యువకులు కొట్టుకొనుట

పాట్నా 2 జూన్:— ముక్త్యతి అనునామె, రాష్ట్రీయ విద్యార్థినికూడ పనిచేయుచున్న మండ్రేకస్వను, 75 వక్సరముల వయస్సుగల అరెస్టిని కొట్టెనని నేర మారోపింపబడిన కేసు గతదినము విచారింపబడెను. కొర్టువారు ముద్దాయితరపు వాదనపిలిచిరి. తానుయూరపియను బ్రిటిషుపాతలలో, తేరినవాన నుగాన ప్రత్యేకహక్కుల గమనింతుడనలెనని ముద్దాయి వాదించెను. ప్రభుమచారణయం దీమే ఈహక్కులను కడతొనెను. అందుచే కొర్టువారివాదనను నిరాకరించిరి. అంతట ముద్దాయి తన సాక్షులను విచారింపుట కంగీకరింపలేదు. ప్రిదర్ల వాదనను వినిన తరువాత మేజస్ట్రేటు 6 వ తేదీకి వాయిదాచేసెను.

డాక్టరు అనిబిసెంటు ఆరోగ్యముగ నుండుట

ఈ మధ్య డాక్టరు అనిబిసెంటుగారికి విషకీటకము కరచి, జబ్బుపడివారిని పాతవలకు తెలిసియుండు నని తలంచెదము. గతవారముతయు వారు చాల బాధపడిరి. మున్నటి నుండి వారికి నింపాదిగానున్నది. వారములోపుగ క్రికానిర్యా వాణమునకు గడంగుగు రని వివచున్నాము.

ఒక కాంగ్రెసు ప్రచారకునకు శిక్ష

బీజపూర్ లో వి. ఆర్. అనిభండిగారు కాంగ్రెసు ప్రచారకునకు 108 కేక్కుక్రింద నొక సువక్తరము కరిన శిక్ష నేయబడెను. (అ. తెను)

మే నెల 30 వ తేదీ వరకు 322 మందిని అరెస్టుచేసిరి.

వారిలో 288 మందికి శిక్ష చేయబడెను.

ఉద్యోగుల భావమును బట్టిచూడ నీ సత్యాగ్రహ మింకను చాలకాలము సాగునటులే యున్నది. గాన అవసరము కలిగినపుడు కల:టిరులను పంపుటకు అన్ని రాష్ట్రములవారును సునిధులు గానలెను. భారత జేతముయొక్కయొ కాంగ్రెసు మహాసభయు. క్కయొ గొంపమును నాగపూరులో నిలబెట్టెదలెను. అందులకు భవమును కల:టిరులను కమకూర్చి కాంగ్రెసుసంఘములకు బలకరుచు ట:సరమని జూన్ నెల 1 వ తేదీన కల:టిరునుండి ప్రకాశంగారు తంతివార్త నందిరి. (స్వరాజ్య)

చెన్నై కార్మికుల సమావేశము

దాసుగారికొరకు మూడుగంటలు వేచియుండుట

2 వ తేదీ చెన్నైలోని 2 గంటల సమయం పెట్టే వేలమంది కార్మికులు (చాలమంది బలీయతాను కర్మాటక నియంత్రణ) కొనుగోలు దృష్ట పాత్రలో సమావేశమై. 4.30 వరకు ప్రారంభమైనది (తెలంగాణ దేశం). అప్పటికి జన సంఖ్య మిక్కిలిగానుండేను 4.30-5.30-6.30 వూడ వైదిగాని దాసుగారు రావేలేదు అంతలో కొన్ని మోటారు బస్సులూ దాసుగారి కుచుచున్నారని బాంధు కా యింక సారంబించిగాని వారు రాలేదు. రాత్రి 7-80 ము నకునూ దాసుగారు రాలేదు. కార్మికులకు విసురువల (పబలి నది. అంతలో కార్మిక నాయకులకు కల్యాణమండలం మొదల్యారు. ఈ ఎల్. అయ్యంగ, వలేకనాడుగారు మున్నగు వారచటికివచ్చిరి.

“చెన్నై ప్రతివాదులే దాసుగారి వీధిలో రావడమేనని ఇది చాలా ఆశ్చర్యం” అని వలేకనాడుగారు నడిచిరి.

“మనమీదాటి మనదేవుడు చాలితము. ఇప్పుటి కార్మికు లిట్టి కలక్షములకు మోసపోవువారుగాని వాడుకు తిందు కలన గ్రహించి యీకముందు బుద్ధిగలిగి మనము కొందరు” అని కల్యాణమండలం మొదల్యారుగా రని.

అందువైపునకును వదలిపోవుట కుదుర్చుకొనిరి. అంతలో మరల మోటారుబండి లిగులు వివలయెను. బాంధు వాద్యము ప్రారంభమయ్యెను గాని దాసుగారు రాలేదు. వారి కార్యదర్శి పోకనుగాక మరొకరు వచ్చిరి “దాసుగారి కాక్ సిక్కుగా జబ్బుచేసినవని” పోకనుగాలేనో చాటు భారతముగా నమాధానము చెప్పిరి. కార్మికుల కాగ్రహము కలిగినది. వారు లేచి పోవోయిరి. “దాసుగారికి జబ్బుచేసినది. వారు కిరాబాలు. పోకనుగా కుక్కనింగురని” కల్యాణమండలం మొదల్యారుగా రు తెలిపిరి. తరువాత సభ్యులు పెద్దదిగా కూర్చుండిరి. పోకనుగా కుక్కనింగిరి. రాజకీయ ములందు కార్మికులకులచి చరలిన పద్ధతి తెలిపి. మీరు కాంగ్రెసులో చేరి కానవసరమగున్న దాసుగారు మున్నగునాయకుల ఆదేశముల ననుసరించవలెనని పోకనుగా రు నడిచిరి. అసభకు కల్యాణమండలం మొదల్యారుగా రధ్యుతరహించిరి.

మొదల్యారుగా రు

“మీరుపుడు రాజకీయములను గూర్చి ఆలోచించ వలసి రము. దాసుగారును పోకనుగా రును స్వరాజ్య కక్షమునకు చేరినవారు. నేను గాంధీ మహాత్ముని కక్షమునకు చేరినవాడను గాన కానవసరమగు కర్మములు నేనంగీకరింపను. గాన గాంధీకక్షమునకును దాసుగారునకును అభి ప్రాయభేదము క్లిగినది. మీరు మీ (కార్మికుల) నాయకుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెనని మియును చేయవలెను. 10 వ తేదీ కనీవారమునాడు మరల నొకసభచేసి మనము నిర్ణయించుకొందము” అని మొదల్యారుగా రు నడిచిరి. అంతటిలో భయపడిరి. (దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు)

దేశబంధుదాసుగారు విజ్ఞప్తి

2 వ తేదీ చెన్నైలో కార్మికుల మహాసభలో నుప సభ్యులందరినీ దాసుగారి కిర్యానామతో నందిరి గాని ఆ నానాకస్తికముగా దాసుగారి జబ్బుచేసినందున వారు రాజుల కపోయినందుకు చాలచి తియ్యవచ్చును. దక్షిణమండలములనుండి తిరిగి చెన్నైకి వచ్చిపిమ్మట నవవ్యసించ నరకాళము కలుగవలసి ఆశించుచున్నామని సభ్యులందరూ మాకు ప్రాసరి.

దేశబంధుదాసుగారు

భారతమాత దేవాలయము

ఈ నెల 16 వ తేదీకి దాసుగారు నేలముకు వచ్చెదరు అనునది సాధారణటికెల్ల ఆచట భారతమాత దేవాలయము నకు కంఠాపాదన చేసినది. (ఆ. నెను)

గొప్పపండితు డాక్టర్ హత్య జేసికొన నెత్తించుట డిల్లీ కాన్ 1:— నిప్పటిదినమున మహామహోపాధ్యాయ పండిత జాకారియ గారు ఆర్థికాత్మక యువకులకు ప్రభుత్వించిరి. తుపాకికల వినిగానే ఇరుగుమొదలవారు పరుకల్ల వచ్చిరి అప్పటికి రివాల్యూరు గుండువెట్టుచే గారనికంత మున శ్రీకృష్ణగారును తగిలియుండెను. పండితుడు డిల్లీ కలయించుండెను. పోలీసులు వివరముల విచారించుచుండిరి.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘమువారి తీర్మానము

బీహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ

జూన్ నెల 1-వ తేదీని పాట్నాలో సేవరిగినది. బొం బాయిలో జరిగిన స్థాయిసంఘ సభాసభ్యులంతయును బాబూ కాశీప్రదత్త ప్రసాదుగారు సంక్షామముగా వివరించిరి. ఈతీర్మాన ముకుగుంచి కలకత్తాకు వెనలినది అనియున్నది నిజము గావు. కాంగ్రెసు మహాసభ వారు గయలో కానవసరమగు బహిష్కరింపవలెనని చేసిన తీర్మానమును స్థాయి సంఘము వారిపుడు కద్దుపరచలేదు. క్రమక్రమం ఎన్నికలకు నియమనాటికి వోట్లయ్య కద్దరిమాత్రమే వారు తీర్మానించిరి అని ప్రకటించవలెనని సభ లో తీర్మానింపబడెను. (ఆ. నెను)

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

“కానవసరమగు బహిష్కరింపవలెను. ఓట్ల నీయకుడ దని ఓట్లకులకు బోధించుట నిపుడు నిలిపివేయవలెనని స్థాయి సంఘమువారు తీర్మానించుట చాల ఆనందికము.” అని కల్యాణి ప్రధాన మంచమకట్టియున్న కాంగ్రెసు నాయకుడు శ్రీమంత లక్ష్మీ మోహన పూర్ణాచార్యులు నడిచిరి. వంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు కక్షమువారు ఓట్లు నియ్యకద్దరి బోధించెదరమే తోచుచున్నది. వాటిలు బోధించినచో సంఘర్షణలు కలుగు మగును. స్థాయిసంఘమువారి తీర్మానమును వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు త్యేజీకరింపవలెనని తోచుచున్నదని యొకరిలేపు కలకత్తానుండి బోంబే కానకల వ్యతిరేకు ప్రాసరి.

పండిత జనవారాలు నెహ్రూగారు

మ్యూనిసిపల్ సభాధ్యక్షులను వదలివేసినదరు భారత కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శిగా పండిత జన వారాలు నెహ్రూగారు ఎన్నుకొనబడినందున వారు ఆచూ బాదు మ్యూనిసిపల్ సభాధ్యక్షులకు రాజీనామానిచ్చెదరు. ఇప్పుడు పూనాలోని మధ్య కార్యములను పూర్తిచేయగానే రాజీనామానిచ్చెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. నెను).

జామన్, డయ్యూగవన్నర్ల తొలగించుట

బొంబయి జూన్ 2:— డాక్టర్, డయ్యూరాష్ట్రముల గవర్నర్లను రద్దుచేయవలెనని మావన, రాబోవుకానవసరమందు చర్చించబడునని గోవానుండి పోయినది ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈమావన వైరెండు ప్రదేశముల ప్రజలందును గొప్ప అందోళనమును కలుగజేసెను. వాల్మీకివరకు వర్తించు నుండి వచ్చుచున్న ఈ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల తొలగించుట వివాదకరమనియు, ఇందువలన తమ రాజీను ఆర్థిక నిధి భంగ ము కలుగుననియు, రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వము వారి టీ ముల తీర్మానముల కొనగిన స్వాతంత్ర్యము అంతయును ననియు ఈ ప్రాంతమందలి పోయినవారితరుల మునిసిపల్ అధ్యక్షుడగు డాక్టరు సి. శెర్వాండుగారు ప్రకటించిరి.

గొప్ప నిటీప్రమాదము

13 గురు మరణించుట

అచారుదాదారు 2 జూన్:— డాక్టరు అను ప్రతేకము గొరుపుల యా త్రాస్థలము. గత బుధ వారము సాయంత్రము 7 గంటలకు ముప్పది మంది మనుష్యులుగల ఒక బోటు అచ్చట చెవులలో నునిగిపోయెను. ఈ బోటునందు 15 గురు మృత్యును యొక్కవలగును. కాని జననవృద్ధులనులన 80 మంది యొక్కరి. ఒడ్డునుండి కొంచెము దూరమునెక్కినచో బోటు మునిగిపోయెను. ఒడ్డుననున్న వారును బోటులోనుండి నిటీలో కడిపోయినవారును ఆర్తవాదముల నొనర్చుచున్నను అయిన నిమిషములకు కట్టి సహాయమును రాలేదు. ఎట్టకేల కొక బావాయకకుడు నిటీలోనికి దుమికి మునిగిపోవుచున్న వారిని రక్షించ యత్నించెను. ఇంతలో వేచాలయమునుండి కొందరు బ్రాహ్మణములకులు పరుగెత్తివచ్చి మునిగిపోవునానిని రక్షించ తోడ్పడిరి. నిల్లుమనుష్యు లీమరు ఒడ్డునకు రాగలిగిరి. ఎనిమిదిమంది మరయొక్క బోటు రక్షించి ఒడ్డునకు వచ్చెను. మొత్తము మొద 17 గురు రక్షింపబడిరి. 13 మంది మునిగిపోయిరి.

మహాతునివిడుదల

భారత కానవసరమగు తీర్మానము

“1. రాజుగారి అనుమతికారమును వినియోగించి గాంధీ మహాత్ముడు, మాలానా మోజరతుమోహని, మాలానా మహాత్మురాలీగారు మున్నగు నాయకులనును చెరసాలనుండి వదలవలెను. 2. చారీచారా శేనుల మరణశిక్ష వేయబడినవారినిగూడ శిక్షా వారిశిక్షను మార్చివేయవలెను “అని రాజ్యపరినిధికి నూ చించవలెనని యీసభ వారు గవర్నరు జనరలును కోరుచున్నారు” అను తీర్మానమును భారత కానవసరమగు నుపపాదించెదనని ఒక మహాత్ముడియసభ్యుడు (వంగరాష్ట్రము) తెలియజేసెను. (బోంబే కలకల)

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

వలంట్టియంతాఖ్య 2:—

గుంటూరు జిల్లాలో జూన్ నెల 2 వ తేదీ వరకు 2000 మంది కలంట్టియ చేరినది మండల సంఘ కార్యదర్శి. శ్రీమంత మున్సి రాధాకృష్ణయ్యగారు మాట ప్రాసరి.

పార్టీలకు సమపాదయము

బొంబయి 2 జూన్:— పార్టీల మృత్యుల కరీరముల కొరకు శ్రీకానవాటిక శేర్పూరుకుట కొక యాకరము నేల నొసగవలెనని బొంబయి మునిసిపల్ కమిషనరు, కార్యవేదనువారికి సిఫారసు చేసెను. ఏదోవిధముగ మృత శేర్పూరును తగులబెట్టుట యో పాతిపెట్టుటయో అవుననునయొ ఇట్టిది సాధ్యమగు నటుల శొనర్చుటకు గానియు నూపలకు కార్యవేదనువారు సహాయ మొనర్పవలెననియు వారకు తెలిసెను. ఆ ప్రదేశమున నొక అగ్ని కేసు లయము గూడ నిర్మింపబడును.

సార్వభౌమని జన్మోత్సవము

వై సంధ్యమున వైస్రాయిగారు వంగదేశ గవర్నరు గారును తమ కంపిని యధీన దనులకు కృతజ్ఞతను నూచించుచు తివాగ్రులండిరి. సిన్హ, కలకత్తా, మూల్టాన్, బెంగళూరు వెల్లింగ్టన్, పునహాగరముల సార్వభౌమజన్మోత్సవము వైభవముతో జరుగడెను.

పుష్పవ్రదర్శనము

ఉదకమండలమున పుష్పవ్రదర్శనము క్రమశిక్షాద్వాయక మున జరుగుచున్నది. గవర్నరుగారును సీ. పీ. రామస్వామి ఆ డ్యోగ, మహాత్ముడ మహింసేట్ మాక్ ఫార్లండుగారును బహుమానముల నొసగుచున్నారు.

నాటక ప్రదర్శనము:— ఈ నెల 7 వ తేదీ గురువారము సికింద్రాబాదుకుండు శ్రీకృష్ణ మహోబలాసిని సభవారు చెన్నై ప్రతిబంధు శ్రీమతి యామినీపూర్ణలీలకమ్మగారిచే క్రమశిక్షాదుచున్న హిందూముఖతి కళాపరిక పోషకార్థము సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

దుర్గాదాసు

మాతముగా సాంధ్యకవచమున నవకరించిన నాటక యము. దేశభక్తి, క్రమభక్తి, కర్మభక్తి కారణాలతో యందు హిందూమతముగ కర్ణింపబడినది. నాటకరచన కాదర్శనప్రాయమగు నియ్యది పెట్టెనాటక కళాభిజ్ఞులచే ముక్తకంఠముగ వ్రాసింపబడినది. నెల చందాదారులకు రు 1-0-0. ఇతరులకు రు 1-4-0. వివరములు గోరువారు క్రింది చిరునామాకు ప్రాయ వలెను. 784

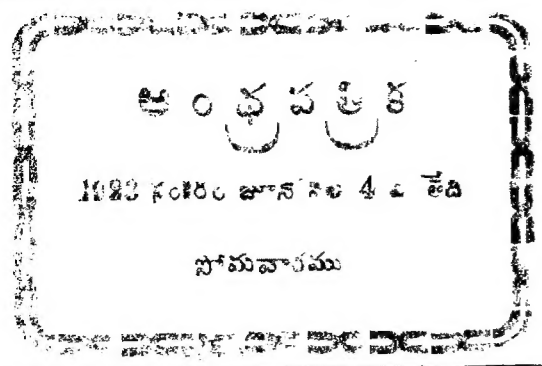
ఆంధ్ర గ్రంథరత్నాకరము, గుడివాడ, కృష్ణాబిజ్ఞాన.

నోటీసు

నేను నిజ వోలునంది గొట్టపుబండిమీద బండరుకు వెళ్లు తూవుడగా అయినంతా ఆగ్రహారం కావరమును చిత్తెళ్లు బుద్ధ్యుల గాత్రవాయిందియ్యిచ్చి యెల్లు నివేళిస్థలము రాకట్ల దిస్తావేళ 1 టిన్ని కొన్ని నోట్లున్న వక గుడ్డకొంగున మిట్టిన దిత్త్రులను నిద్రవల్తుచేత వారిపోయినది. సుదీపదత్తములను ఎవరై దిచ్చియచ్చియెవల గు 15-0-0 లు కలెంటు చేయుచును.

దేవివేది నారయ్య

భొట్ల శేనుమర్దు.

నిరోధము-త్యాగము

—o—o—o—

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు స్వరాజ్య పక్షమునను దక్షిణ దేశమునందు మహా ప్రచారమును జేయుటకు బూనుకొనిరి. చెన్న పురియందు దాసుగారికి కాంగ్రెసునందలి రెండు పక్షములవారును స్వాగతపత్రములను సమర్పించిరి. చెన్నపురియందలి ఆంగ్లమండల కాంగ్రెసు స్వరాజ్యసంఘములు తమిళమండల కాంగ్రెసు స్వరాజ్యసంఘములు ఖలాఫతుసంఘము మొదలగు సంఘములు శనివారము సాయంత్రము స్వాగత పత్రముల నర్పించినవి. దాసుగారు స్వాగత పత్రములకు బ్రత్యుత్తరము నెసంగుచు స్వరాజ్యకక్షయములను విశదము చేసిరి. దాసుగారు దెలిపిన భావములందు క్రొత్త భావము లేవియును లేవు. ఇదివఱకు దెలిపిన భావములనే తిరిగి సువ్యక్తిముచేసిరి. ఆపక్షమువారు తియారుచేసిన స్వరాజ్య ప్రకాశికయను స్వరాజ్య ప్రకాశికను సాధించెడి విధానమును ప్రజల కీవరకు దెలిసియున్నది. ఆ విధానముల ఖలాఫతులు కాలగర్భమునందు గలవు. బొంబాయి సభానంతరమునైనను దాసుగారి ధోరణి మారినట్లు గనుపించదు. బొంబాయియందు శాసనసభా బహిష్కారమును తాత్కాలికముగ విరమించుట కంగీకరించుటకు ముఖ్యకారణము కాంగ్రెసునందు రెండు పక్షములవారును వారి కిక్కిరావచ్చుములను కలహావ్యాపనమును జేయుటకుగాకను శాంతివాతావరణమును వ్యాపింపజేయుటకైయున్నదని ఆబాలగోపాలమునకును దెలిసియున్నది. స్వరాజ్యకక్షమువారు కోరినట్లు బహిష్కారవిరామమును సభ యంగీకరించినపుడు దాసుగారును వారి యనుచరులను ప్రాతిపక్షిత్వము కలుకుట శాంతికి సాధనము గాదు. దాసుగారు ప్రాతిపక్షిత్వమునను వదిలి వారి పక్షము వారు చేయవలసిన పనిని నిర్ణయించుట రెండుపక్షములవారి సంయోగమునకును సాధనము. మూల తత్త్వమునందే భేదముగల రెండుపక్షములవారికిని సంయోగము సాధ్యము గాకపోయినను శాంతివాతావరణమును బడయుటకైనను దాసుగారు వారి ధోరణినిమార్చుట ప్రయోజనకరము. కాంగ్రెసునందు రాజకీ సమృద్ధిచిన నుధ్యపక్షమునకు సభా ప్రవేశమునందు విశ్వాసములేకపోయినను రాజకీయనుచితమైనను కలహావ్యాపనము నాపుటకురాజకీయమును బూనుకొనినది. రెండుపక్షములందును కలహావ్యాపన కారణముల నుపశమింపజేయవలసిన బాధ్యత గయాకాంగ్రెసు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిన దాసుపక్షమువారిమీద నధికముగ గలదు. ఆ బాధ్యతను దాసుగారు గ్రహించి వారిపక్షము వారికి బోధించుట ప్రయోజనకరము. పరనిందయును నాత్మస్తోత్రమును ధర్మమునకుగాని కార్య సాధనమునకు గాని ప్రయోజనకరములు గావు కాంగ్రెసునందు గల రెండుపక్షములకును మితవాద పక్షమునకును బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకును లక్ష్యము స్వరాజ్యముని యందరును సంగీకరించు

చున్నారు. స్వరాజ్యమున కడ్డుపడదలచినవా రెవరును నుండజాలరు. స్వరాజ్య సంపాదనసాధనమునందే భేదాభిప్రాయములు గలవు. కొందరు సహకారమును మఱికొందరు సమయానుకూల సహకారమును కొందరు ప్రతిఘటనమును మఱికొందరు సహాయనిరాకరణమును బోధించుచున్నారు. కాంగ్రెసు సహాయ నిరాకరణ విధానమును విధించినది. ఆ విధానము దేశమున కింతవరకును లక్ష్యముగ నున్నది. కాంగ్రెసునిర్ణయించినమార్గము నవలంబించుట కాత్మనిగ్రహము త్యాగము సాధనములుగ నున్నవి. గాంధీమహాత్ముడుపదేశించిన మార్గమే స్వరాజ్యప్రాప్తికి ముఖ్య సాధనమని యందరును సంగీకరించుచున్నారు. ఈ మార్గమునందుగల కష్టపరిస్థితులు సాధనాంతరములకు దృష్టిని మరల్చినవి. దాసుగారు ప్రజల దృష్టిని త్యాగమార్గమునండి నిరోధమార్గమునకు మరల్చుటకు సమకట్టుచున్నారు. వారియుపన్యాసములందు నిరోధక సాధనమున కధికప్రమేయము గల్పించబడుచున్నది.

నిరోధసాధనము

దాసుగారుపదేశించిన నిరోధక సాధనము ప్రపంచమున కభ్యస్తమైన సామాన్యసాధనము. ఈ సాధనమును వ్యక్తులును జాతులును సామాన్యముగ నవలంబించుచున్నారు. ఇష్టమున్న పనులను జేయుటయును కష్టమున్న పనులను జేయకను నిరోధించుటయును సామాన్యముగ లోకమునందు జరుగుచున్న స్థితియై యున్నది. సహకారులను సమయానుకూల సహకారులను పరివర్తనకారులను ప్రతిఘటనసాధనము నవలంబించుచున్నారు. ప్రతిఘటనభావము సాధకుని దృష్టిని ఆత్మావలంబన మార్గమునండి బాహ్యసాధనములకు సహజముగ మరల్చును. ఈ మార్గమునందుగల వ్యామోహములు ప్రతిఘటన సామర్థ్యమును వికసింపజేయుటకు బదులు విడలింపజేయుచుండును. వ్యామోహ పూరితములైన పదవులు సంకదలు గౌరవములు ప్రతిఘటన శీలమును క్షీణింపజేయగల విధమును రాజ్యాధీశతంత్ర మనంతి ముఖములను బోధించుచున్నది. ప్రతిఘటన భావము బాహ్యసాధనములందు లగ్నమైనపుడు లక్ష్యము సులభముగ మారుట కవకాశములు గలుగుచున్నవి. పరిస్థితులు సహజముగను సజ్జాతముగను ప్రతిఘటనమును సహకారమునకు బలవంతముగ నాకర్షించుచుండును. ప్రజావంతులు సయిత మి మా యయందు జక్కుకొని భ్రమప్రమాదములకు బాలైన విధమును రాజ్యాంగచరిత్రము విశదము చేయుచున్నది. దేశారాధన జీవితమునకై జీవితమును సమర్పించిన మహా గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి చరిత్రము నిరోధన సాధన ప్రయోజనమును విశదము చేయుచున్నది. స్వరాజ్యకక్షమునందుగల భేదాభిప్రాయములు గతానుభవమును సమర్థించుచున్నవి. నలురాజును సత్యమూర్తి జమ్నాలాలు మొహతా గారులు మొదలగువారల నిరోధక భావములు భావి ఫలమును సూచించుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్ష మవలంబించ దలచిన నిరోధక సాధనము మహాప్రతి వ్యను బడసిన త్యాగసాధనమును సంతరింపజేయుట సంభవమని ప్రపంచానుభవము విశదము చేయుచున్నది. ఆపరిణామము సంప్రప్తమైనపుడు గతిం దిన మూడుసంవత్సరములందును రాజ్యాంగసంరంధమునకు గలిగిన బలగౌరవములు ప్రజాదృష్టి నుండి వెడలిపోయి పూర్వపునాటకము పరిపాటి గాగలదు. రాజ్యాంగ సంరంధమునందు త్యాగ సాధనమునకు గలిగిన గౌరవస్థానమును గాసా

దుటకు కాంగ్రెసు సకలవిధములను బ్రయత్నము చేయుట ధర్మముగ నున్నది. కాంగ్రెసునందు ప్రతిఘటించిన స్వరాజ్యకక్ష విశాఖాధ్యతను వహింపవలసి యున్నది.

త్యాగసాధనము

త్యాగమునకుగల బల గౌరవములను ప్రపంచ చరిత్ర మనంతముఖములను బోధించుచున్నది. అవతార మూర్తులైన బుద్ధుడు క్రీస్తుమొదలగు మహానుభావుల త్యాగమువలె గాంధీమహాత్ముని త్యాగమును ప్రపంచప్రతిష్ఠను బడసినది. మహాత్ముని త్యాగము ప్రపంచమునందంతటను మారుమోగుచున్నది. మహాత్ముని త్యాగము ప్రపంచ దృష్టిని బాహ్యలక్ష్యములనుండి ఆత్మసంయమనయోగమునకు మరల్చినది. రాజ్యాంగవ్యవహారములందు స్వప్రయోజనములకు గల స్థానమును పరప్రయోజనము లాక్రమించినవి. వేలకొలది ప్రజలు దేశప్రయోజనములకు మహా త్యాగమునుజేసి కష్టములను సంతోషముతో ననుభవించగలిగిరి. దాసుగారిచరిత్రమే త్యాగప్రభావమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. దాసుగారి త్యాగమే రాజకీయము. వారి త్యాగమే గౌరవస్థానములకు మూలము. దాసుగారికి నిరోధకలక్ష్యమునందు త్యాగలక్ష్యమును గోచరించుట సాధ్యమైనను వారి యనుచరుల కీలక్ష్యము సాధ్యముగాదు. శుక్రవారపు మహాసభయందు దాసుగారు వారియనుచరులబోధల ననుసరించి వారిలక్ష్యమును బ్రాహ్మణేతరద్యమముమీదను నుద్యమనాయకుల మీదను సయితము ప్రసరింపజేసిరి. దాసుగారి ఖండనము స్వరాజ్యకక్షమునకు బలమును గలుగజేయకపోవుటయే కాకను నిరోధకసాధనమునకు బలమును గలుగజేయును. అసహాయోద్యమ త్యాగమువలనను బ్రాహ్మణేతరపక్షమునందు గలిగిన వికలత్వమును దాసుగారి యుపదేశములు సంస్కరింపగలవు. దక్షిణదేశమునందు దాసుగారును దాసుపక్షము వారును చేయబూనిన స్వరాజ్యకక్ష ప్రచారమునందు కాంగ్రెసుపక్ష ముపదేశించిన త్యాగసాధనమును లక్ష్యమునందుంచుకొని ప్రచారమును జేయుట ప్రయోజనకరము. అసహాయోద్యమము నవలంబించి త్యాగమునుజేసి దేశక్షేమమునకై పాటుపడుచున్నవారిని నిరసించుటయును పరిహసించుటయును కాంగ్రెసుపక్షముల సంయోగమునకు గాని స్వరాజ్యకక్షబలమునకుగాని ప్రయోజనకరము గాదు. శ్రీయుత రంగయ్యగారును రామనాథముగారును చేసిన హితోపదేశముల నాలకించి స్వరాజ్యకక్షవలంబకులైన బ్రాహ్మణనాయకులు త్యాగసాధనము నవలంబించి కాంగ్రెసు పక్షమునకును స్వరాజ్యకక్షమునకును బ్రాహ్మణేతర పక్షమునకును నైకమత్యమును బలమును గలుగజేయుటకు బాటుపడుచు బొంబాయి రాజీని సఫలము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలా

—o—o—o—

అల్లయన్న బ్యాంకు వ్యవహారములు దినదినము విచిత్రపరిణామము లందుచున్నవి. రెండుమూడు సంవత్సరములనుండియు బ్యాంకు నష్టమునకు లోనగుచుండెనని యనుమానము ప్రబల జొచ్చెను. తుదకు బ్యాంకు దివాలా యెత్తిన సంగతి బయలుపడెను. బ్యాంకుయొక్క లండన్ శాఖ వారమిత ధనమును గైకొనినట్లును, ఐరోపీయోద్యోగీయుల బ్యాంకునకు చాలవరకు బాకీపడినట్లును తేలెను.

ఏలనో కాని ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు డిపాజిట్ల మొత్తములలో నూటికి యేబది రూపాయల చొప్పున నెసగి బ్యాంకును లిక్విడేటు చేయింతుమని పూచీపడిరి. వాటాదార్లు మే 9 వ తేదీని సభజేసి నెల కారువేల రూపాయల జీతమునిచ్చి లవ్ లెక్కంపెసివారిని లిక్విడేటర్లుగ నియమించిరి. కాని భారతీయు లీ చిదంబరరహస్యమును కనుగొనసెంచి బొంబాయి వాస్తవ్యులను సుక్రసిద్ధులగు నాడిటర్లను నగు బిల్లిమోరియాగారిని జాయింటు లిక్విడేటరుగ నియమింపగోరిరి. ఐరోపీయు లీ సూచనను ప్రతిఘటించిరి. పూర్వగారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారొసగనిచ్చియించిన డిపాజిట్ల మొత్తము వెంటనే గొనుట లాభమనియు, వ్యవహారము కోర్టువరకు పోనీదగదనియు నేమేమో మసిపూసి మారేడుకాయజేసినట్లు వ్రాసిరి. అనంతరము కలకత్తాలో జరిగిన పెట్టుబడిదారుల సమావేశమున భారతీయులగు బిల్లిమోరియాగారిని కాని యన్. కే. డే గారిని కాని లిక్విడేటరులుగా నియమించుటకు సభ్యులంగీకరింపరైరి. కంపెనీ చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ పరిశీలనసంఘము నేర్పఱుకవలెనను లెస్సీ గారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. తీర్మానములపై పోలు సామ మంగళవారములందు గైకొనబడును. పోలు ఫలితము తెలియవరకు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వారు డిపాజిట్ల మొత్తమును చెల్లింపజాలమని ప్రకటించిరి. పంజాబునందలి పీకీల్స్ బ్యాంకును భారతీయులబ్యాంకు దివాలాయెత్తినప్పు డింపీరియల్ బ్యాంకు వారి దివాలాగణ మేమూలనడగి యుండెనోకదా! బ్యాంకు వ్యవహారములలో నింత దావరికమేటికి? లండన్, ఏజన్సీవా రింతధనము నెక్కవగ గొనుట కధికార మెవరొసగిరి? తగినయా భారముల జూచుకొనకుండ బ్యాంకువా రుద్యోగిల కలకత్తా లూరక యెట్టులిచ్చిరి? బిల్లిమోరియా గారిని లిక్విడేటరుగా నియమించుటకు ఏరి కింత జంకేల? పెట్టుబడిదారుల సమావేశపు పోలింగు ఫలితము తెలువరకును ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు డిపాజిట్ల మొత్తము నీయకుండుటయే ఉత్తమము. ఏలనన పోలింగు భారతీయులకు ప్రతికూలమగుచో వ్యవహారము కోర్టుల కెక్కక తప్పదు. ప్రజలు ఆర్థముప్రాణము ఆచార్యాధీనమన్నట్లు బ్యాంకులను నమ్ముకొని ధనము దాచికొనుచున్నారు. బ్యాంకులు దివాలాయెత్తినప్పుడెల్ల బీదలు పొందు దురవస్థకు మితిలేకున్నది. వర్తకమునకు తీరిని నష్టము కలుగుచున్నది. ప్రజలకు బ్యాంకులయెడ విశరీతమగు ననుమానము ప్రబలుచున్నది. కావున నెత్విరమీ వ్యవహారమునందలి రహస్యమును పెట్టుబడిదారులు బయలుపెట్టి బీదలకు ముఖ్యముగ సాయము జేతురుగాక!

గయాకాంగ్రెసు ప్రణాళిక

యంగ్లండ్లోని పత్రిక దేశమునందంతటను నింతవరకును రూ 11,84,261 లు స్వరాజ్యనిధికరణం దాలు నేయబడినటులును నందు రూ 10,27,007 లు వసూలు చేయబడినటులును 10,345 వాలంటీయరులు చేరినటులును తెలుపుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు రూ 1,32,000-0-0 చందాలు నేయబడినటులును 1025 వాలంటీయరులు చేరినటులును తెలియచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందును నితర రాష్ట్రములందును గయాప్రణాళికను పూర్తిచేయుటకు విశేషమైన ప్రయత్నములు గావలయునని ప్రకటితమైన యంగ్లండ్ తెలుపుచున్నది. ప్రణాళికస్థ పూర్తిచేయుటకు గడువు జూలై మాసంతము వరకును పెంచబడినది. రెండుపక్షములవారును భేదాభిప్రాయములను విస్మరించి స్వరాజ్యసంపాదనము

నకు మూలమైన ధనమును సైనికులను సమకూర్చుటకు వారి యావచ్చ క్షిణి వినియోగించి సంయోగ సాధనమును బలపరచుట ధర్మము. రెండుపక్షముల వారును వెనుకటి విభేదములను మరచి వర్తమాన పరిస్థితుల కనుకూలముగ బనిజేయగలిగినపుడే సంయోగమేర్పడి ప్రయోజనము గలుగగలదు. నాయక లును ప్రచారకులును నీ యమూల్యమైన సమయమును పరస్పర రంధ్రాన్వేషణము నకు గాకను నిర్మాణవిధానమును బూర్తిచేయుటకు వినియోగించి కాంగ్రెసుబలమును ప్రజాభిలాషను పరిస్ఫుటము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

నాటాలు శాసనములు

భారతీయుల వర్తకమునకును స్థిరాస్తి సంతక్షణమునకును నివాసమునకును నాత్యంతరమనుకూను ప్రతిబంధకములైన నాటాలు శాసనములను డిక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మంగీకరించినటులు రాజప్రతినిధికి వర్తమాన ముంపబడినది. ఈ విషయమై భారత ప్రభుత్వము గోరిన మార్పులను డిక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మంగీకరింపదని తెలిసియున్నది. అయినను సామ్రాజ్యాభిమానులైన గౌరవనీయుల నాశాపిశాచము బాధించుచుండును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందే భాగమందైనను తెల్లవారికి గల హక్కులు భారతీయులకులేవు. స్వదేశమునందే జన్మస్వత్వములు లేనపుడు విదేశముల సంగతిని తలపెట్టుట యసంబద్ధము. అయినను సామ్రాజ్యాభిమానమును ఘోషించెడివారి భావములు మాత్రము గోచరముగావు. లై సెన్సులను దీసివేసినపుడును స్థలములను మార్చినపుడును ఆప్టిలు చేసికొనుట కవకాశములు గలవట! భారతీయులకు శాసన మొసంగని హక్కులను యూరపీయును కోర్టులందు గలుగునని ఎవరు విశ్వసించగలరు? స్వరాజ్యస్థాపనమే భారతీయులకు స్వదేశమునందను విదేశము లందును తరణోపాయమని యనుభవము తెలుపుచున్నను నాయకులహృదయమునందు జ్ఞానోదయము గలుగలేదు.

నత్యమూర్తిగారి వ్యక్తిత్వము

స్వరాజ్యపక్షనాయకులందొకరును శాసనసభ కభ్యర్థులునునగు నత్యమూర్తిగారు వారిప్రసంగములందును భావములందును కొంతనిగ్రహమును బూనుట వారిపక్షమునకును నత్యమూర్తిగారి యభ్యర్థిత్వమునకును నవసరము. మలబారు రయితులశాసనము విషయమై వారు బొంబాయిసభయందు జెప్పినభావములకును జస్టిసుప్రతికరు వ్రాసిన భావములకును సంబంధము గనుపించదు. ఒకచోటను రయితులపక్షమునను బనిజేయుట కంగీకరించునటులును రెండవచోటను స్వరాజ్యపక్షపు కట్టుబాటులకు బద్ధులగునటులును దెలుపుచున్నారు. ఇండేక్షినిజమొ తెలియకున్నది. శ్రీయిత రాజగోపాలాచార్యులగారిని సందర్శించు తక నె “ఒంటరిగ కూయుచున్న కాకి”యని నిందించుట యనుచితము. పరుషవాక్యములు స్వీయవ్యక్తిత్వమునకును గౌరవమునకును ప్రతిబంధకములగును గాని ప్రతిపక్షులను జయింపజాలవు.

శ్రీ శే. నేటు రామగోపాలుగారు

బెజవాడయందు రాకపోకలు గల వారికి స్వేషనుదగ్గరనున్న రామగోపాలుగారి ధర్మసైతము పరిచయమైయుండును. రామగోపాలు నేటు మార్వాడీవర్తకులు. సిక్కింద్రాబాదునందు వర్తకము చేయుచు విశేషమైన ధనము నార్జించిరి. మధురయందును సిక్కింద్రాబాదునందును బెజవాడయందు వలెనే పెద్ద స్థలములను గట్టించిరి. పెదలకన్న

మును బెట్టుటయందును బెర్రాగులకు సదావృత్తి నిచ్చుటయందును వారిపేరు ప్రసిద్ధిని బడసినది. రామగోపాలుగారు 77 ఏండ్లు జీవించి గతించిన శనివారమునాడు స్వర్గస్థులైనను వారి దానధర్మములు వారిపేరును చిరకాలము సంస్మరింపజేయగలవు. రామగోపాలుగారు మార్వాడీజాతివారైనను వారికి నివాసమైన దేశమునందు దానధర్మములనుజేసి కీర్తిని గడింపగలిగిరి.

శ్రీ శ్రీ రాజా సీతయాంబా దేవిగారు

శ్రీమతిరాణీగారి ఏకపుత్రికయగు శ్రీరాజా సీతయాంబాదేవిగారు పరలోకగతులైన వినుటకు మేమెంతయు చింతలుచు పెత్తనమునందుగలిగిన యీ పుత్రికా వియోగమున దుఃఖ సముద్రమున మునిగిన శ్రీ రాణీగారికిని పత్నివియోగ సంతాపమునకు పాల్పడిన శ్రీరాజా చింతలపాటి సూర్య నారాయణరాజు బహదరువారికిని మాసానుభూతి నందించుచు శ్రీరాజా సీతయాంబాదేవిగారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగునట్లు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము.

విదేశ గమనాగమనములు

1922 వ సంవత్సరమునందు చెన్నర జధాని నుండి విదేశములకు కలసబోయిన వారియెక్కయ, తిరిగి కచ్చివారియొక్కయ నివేదనమును రామభద్రవారు ప్రకటించిరి. ఈ సంవత్సరములో ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుటలన పెద్దయందే గురున, ఫిజీకి, నిర్బంధముగ పనిజేయుటకు కలసబోయినవారిసతలేదని యందు ప్రకటించబడినది. ఇదియెంతయు కుభనూచ్చుమా. నేటాలునుండి తొమ్మిది ఓడలలో 2 వేల 80 కంటల 6 క్రమంది కలసబోయినవారు తిరిగి కచ్చిరి. గత సంవత్సరము లందు కలె (ఫ్రెంచి కాలనీకు కలస యెక్కయ పోలేరు. ప్రియిట్టు పెటిల్మెంటులో మూడవ రిజ్యుమెంట్ను యెక్కువ అభివృద్ధి జేచుటకున ఆచటకు కలసబోయిన వారిసంఖ్య 1921 లో 45627 నుండి 1922 నందు 59169 కి అభివృద్ధి చెందెను. ఇకను బర్మాకును సింహళమునకు ప్రయాణికుల సౌకర్యములొడ పెట్టువారణండుటచే కలస నెల్లిన వారలను వేరుజేయుట ప్రస్తుత నివేదిక దెల్పుచున్నది. ఇకను బర్మాకును సింహళమునకును కలసబోయినవారిసంఖ్య యెక్కువగ గానించుచున్నది. గంజాం, విశాఖపట్నం, గోదావరి, మద్రాసు జిల్లాలయందు ఆహారపదార్థముల ధా తక్కువగుటచేతను, బర్మాలో కనివారలకు కనియెక్కువగ నుండుటచేతను, గంజాంకు రాకపోకల సౌకర్య మెక్కువగుటచేతను బర్మాకుకలసబోయిన వారి సంఖ్య హెచ్చి టుల దెలుపబడినది. సి.హళమునకు వెళ్లినవారిసంఖ్య గతవత్సరము 58272 యుండగా ఈ సంవత్సరము 149,993 కి పెరిగెను. ఇందుకు కారణము అచట లేయాకు రిజ్యుమెంట్ను పునరుద్ధరింపబడుటచేతను, రామనాథు జిల్లాలోని రేవులనుండి యెక్కువగ కలసబోవుటచేత నివేదిక దెల్పుచున్నది.

ఈ రాజధానినుండి, బ్రిటిషు ఇండియాలోని యితర రేవులకు వెళ్లినవారిసంఖ్య 13290 నుండి 15742కు పెరిగెను. చాలవంది డిక్షిణకన్నడమునుండి బొంబాయికిరేవు రేవులకు వెళ్లిరి. బర్మాకును సింహళమునకును కలసబోయినవారి సంఖ్య యెక్కువగుటచేతను, స్త్రీయర రాకపోకల బాగుండుటచేతను, అచటనుండి తిరిగివచ్చినవారిసంఖ్య అధికమగుండెను. ప్రియిట్టు పెటిల్మెంటులందు రిజ్యుమెంట్ను అభివృద్ధిపొంది కూలిలకు మంచి పనిదెచ్చులిచ్చుటచేత అచటనుండి తిరిగి రిచ్చివారి సంఖ్య తగ్గెను.

భారతసామ్రాజ్య శాసనసభ:—నెల్లూరు

జిల్లా కంటుల అల్లూరు వాస్తవ్యులు కాకిటూరు వెంకట రమణాచెడ్డిగారు, బి. ఏ. బి. యల్, నెల్లూరు నుటూరుజిల్లా తరపున భారతీయ శాసనసభాసభ కభ్యర్థిగ నుండెను మని వ్రాయుచున్నాడు.

నెల్లూరు నెల్లూరు జిల్లాలపక్షమున భారతసామ్రాజ్యశాసనసభ కభ్యర్థిగ నుండెదనని, విన్నా రామగోపాలగారు, బి. ఏ. బి. యల్, నెల్లూరునుండి వ్రాయుచున్నాడు.

నేటాలు భారతీయులు

భారత ప్రభుత్వమువారి లేఖ

యూనియను ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

అధ్యంతరముల విచారించు నిరాకరించుట

సిద్ధా 2 జూన్:— నేటాలునందలి భారతీయులపై నిరీక్షణ గావించుటకు నిష్పాద చట్టముల కెట్టిని గురించి కొన్ని అధ్యంతరములకు తొలుపును భారత ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమువారి కొక లేఖను వ్రాసిరి. తానికి యూనియను ప్రభుత్వమువారు కారణముల తొలుపును ప్రత్యుత్తర మొసగినట్లు తెలియచున్నది. చట్టములం గును గ్రామములం గును ఆసియా కానులు భూమిని సంపాదించు కొనుటకు గురించిన చట్టములే, (బోలోండు బొన్సి పుల్టాండ్ను అడ్డి నెన్ను) క్యాపూర మొనర్చుకొను లైసెన్సులకు సంబంధించిన చట్టము (రూరలు డిలెక్టు లైసెన్సులకు) కేంద్రాది, మొదటిచట్టము(భారతము స్థానికసంఘములు గాని, చట్టము సంఘములుగాని, తమ పరిపాలనయందు ప్రజలనుల నమృతవృత్తు గాని గుర్తొనరు నవ్వకుగాని, ఆ ప్రజలే మెల్లప్పుడును యూనియను వంశజులను, అసియాకానులవారలను, అసియానులను ఎవరికొకరికి యందుకట్టుబడించుటకు నొక్కొకరు ఇందువలన, భారతీయులను తెలిజేసి గాములను తొలగి గూడెనునందు వారింపు విభావము మారుదామతో సాగించునని భారత ప్రభుత్వము వారు యూనియను ప్రభుత్వమువారు అధ్యంతరమును తెలిసిరి. ఇందలి అధికారములను దేవును ల్యాండు అలియనేషను చట్టమునందు దేవును పట్టణ సంఘమున కొసగిన అధికారములను విశేషాదినియు, అసియావాసులకు కనెన నివసన ప్రజలకు కొనుటకు ఏర్పాటులు చేయబడునటు లానర్పించునటు ప్రత్యుత్తరమునందు తెలుపబడెను. అసియావాసులకు తగు ప్రజలనుల కొనుటకు యూనియను ప్రభుత్వమువారు నేటాలు ప్రభుత్వమువారితో నుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచుండిరి.

కేంద్రచట్టము ప్రకారము నేటాలునందు ప్రతిసంవత్సరమునకు లైసెన్సుల కొనుటకు కొకసంఘముండును, లైసెన్సుల కొనుటకు వర్తమానెట్టు కొనుటకు భాగములను విచారించి: లైసెన్సుల కొనుటకుండును. ఈసంవత్సరమున దరఖాస్తుకర్తాసాక్షులను బోర్డులవారు నమోదు చేసికొనకలెననియు, లైసెన్సు నిరాకరించునపుడు కారణములను తెలుపకలెననియు, లైసెన్సు దానియు, అంతయుగాక అప్పీలుచేసికొన వలె అంగీకరించును యూనియను ప్రభుత్వమువారు విశదపరచిరి అప్పీలుచేయునందు మార్గము సమర్థముండు. ఇందొకరు క్యాను మార్గిగాని మేజిస్ట్రేటుగాని, నుప్రీము బోర్డుండు అడ్వోకేటుగాని పనిచేసి తొలుండవలెను. నేటాలు భారతీయుల రాదు భారములను ప్రభుత్వమువారు విచారించియు ఈనూతన చట్టము ముందుకు తెచ్చి పరిక్షించవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. ఈచట్టము వారణాసుండుచట్టములలో గలగుహాసములను గురించి తెలిసిన యెడల ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు. మునిసిపలు ఎన్నికల చట్టములను గురించి, కొర్టు వా కొనుగు తీర్పులను గాంచి అతడవకును తెడల ప్రస్తుతచట్టములందు మార్పు తొనరింపవచ్చునను నుద్దేశముతో ప్రస్తుతము బొన్సిపు కానననర రణచట్టమును నేటాలుకానననభయందు ప్రజలకేట్టులేదు.

అలోగ్యవిచారణసంఘనిర్మాణము గురించి భారత ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన అధ్యంతరములకు యూనియను ప్రభుత్వము వారేమి ప్రత్యుత్తర మొసగినో తెలియలేదు.

ప్రెచట్టములందలి విషయములకు, భారత ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన అధ్యంతరములకు దామిపును విచారించు నిర్ణయక లేదుని యూనియను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసగినట్లు తెలియచున్నది.

ఒక అగ్నిప్రమాదము

కలకత్తా, 3 జూన్:— కలకత్తానందు గాసిపూరునందలి ఎల్లెక్ట్రిక్ సర్క్యూట్ కంపెనీయందు గొప్ప అగ్నిప్రమాదము జరిగెను. అందుచే కేరళియము చాల ఘోరమునకు కర్కుసావులను పని చేయవలెనని నిలిచియుండును. ఎల్లెక్ట్రిక్ కంపెనీలో వారణధాగ మైననుపనిచేయుటలేదు. కేనివారునుదయమున నే అగ్నిప్రమాదము గలగుటచే ఎల్లెక్ట్రిసిటీని నిరసరాచేయ నీలుకావలెను. పైరు ఇంజను వచ్చి సహాయ మొనర్చునగాని అరణభాగము నవ్వ నుగిరినందులకు కాలిపోవునరకు అగ్ని హావ్యలేవలెను.

యూనియనుప్యాంతుసమావేశము

నిభయందు గల్గెంతు

బొంబయి 2 జూన్:— ఇండియా యూనియను ప్యాంతు యొక్క సాంవత్సరిక సమావేశము నిన్న జరిగెను. సాంవత్సరిక సమావేశము గారభ్యత తరహాంచిరి. 200 మంది 250 మంది వాటాదార్లు హాజరైరి. పి. డి. క్యామరాసనీ గారు గూడ హాజరై కార్యక్రమమున రహిత్రముగ నొనర్చెను. కాని ఇట్టి ఇతరసమావేశములందీరిని అనుభవము ప్రస్తుత సమావేశమునందు దినుభవమును పరస్పర కృతి చేయునందుకై, అతడు ప్రతి రోజున మును ఎదిర్చెను. కాని వోటింగు వచ్చునప్పటికాక దొక్కడుకప్పు కారని వత్తునను రెండవవారు లేక పోవుచువచ్చిరి. కొన్ని రోజునములలో ప్రాదికూల్యమును జలపరుచువారు లే: పోవుచువేదలిచేయ వలెనవ్వెను. అధ్యక్షునికి కృతజ్ఞతాపదనముల నొనగుతీర్మాన ముక్కుతానముతో అంగీ కరింపబడెను. వ్యాధివిరగ్ధముగ కార్యక్రమమును సాగించినందులకు అధ్యక్షునివైన ను బైర్డ్లెన్ వైన ను బోర్డులో చర్చదీసుకొనెద నని క్యామరాసనీగారు తెన రించిరి.

అమృతాంజనంధిపోవారి

నుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.ప.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు ...	1-4
2. వజ్రరసాయనము భాగుపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి బర్ణములకు సీసా 1-3	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పిలకు ...	0-10
5. మూలకంకకు త్రైలము దబ్బి 1-3	0-12
6. కామరత్రైలము; కామర, తీటకు ...	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-3	0-8
8. కలరా మూత్రము, వాంతిభేదులకు ...	0-6
9. దంతకూలహరి, మండ్రోటుకు ...	0-8
10. కర్మకూలహరి, కెవిదోటుకు ...	0-0
11. గజ్జికేలైలము, గజ్జిచీడలకు దబ్బి 1-3	0-9
12. కనుకలైలము, కిలపగుళ్లకు ...	0-8
13. కేలకు మందు సీసా 1-3	0-4
14. కుప్పకు త్రైలము, దబ్బి 1-3	0-9
15. దంతమార్దము, మందుతోముటకు ...	0-4
16. నుఖ్యోగి మాత్రలు ...	1-2
17. నుఖ్యోగి త్రైలము, పుండ్రకు ...	1-0
18. కొమహరి కెండుకలు ఊడుటకు ...	0-8
19. మోహినిత్రైలము కెండుకలు పెరుగుటకు ...	0-12
కెండికకుల పుస్తకము 1-3	రు. 1-0-0
23. పెప్పరుమెంటునూకె ...	1-4
24. చందిరిత్రైలమునీమది కెన్ను 1-3	2-8
25. చుండుకు మూకె సీసా 1-3	0-8
26. గ్రహాణి మాత్రలు దబ్బి 1-3	0-8
27. జాలాది మాత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు కేకులపుస్తకము 25 కేకులు గలది 1-3 రు. 8-0-0	
28. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
29. కంకుర ద్రావణము సీసా 1-3	1-0
30. కఫహరి కిరకట్టు దగ్గులకు ...	1-0
31. కఫహరి మార్దము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు...దబ్బి 1-3	0-8
32. కు దరిత్రైలము, ములకాంతికి ...	0-8
33. కలకేదన మాత్రలు, కలనొప్పిలకు ...	0-8
34. కేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
35. జలకువారహరి, ఎముడికలకు ...	1-0
36. ఆబ్బసమునకు మందు ...	2-0
37. బాయెపుపోటుకు మందు ...	1-0
38. విలోచనములకు మాత్రలు దబ్బి 1-3	0-8
39. కస్తూరిమాత్రలు కెద్దవి మంచివి 50-3	0-10
40. కామకర్పూరము ...సీసా 1-3	0-6
41. నేపాళజేకపు కస్తూరి మంచిది ... రు. 1-3	40-0
42. కుంకమపువ్వు ...	2-8
43. కర్పూరము 1-వ రకం ...	8-8
44. కర్పూరము 2-వ రకం ...	1-0
45. బాన్సు లేక అది చచ్చికానా ...	8-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

వాతావరణస్థితి

1923-సం॥ జూన్ నెల 4-వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	కర్ 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	కర్ 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	కర్ 24 గంటలలో వర్షము	వీలెం 1-వ తేదీనండి వర్షము	వీలెం 1-వ తేదీనండి రామస్థానము
గోపాలపురం	92.2	81.1	...	0	0.87
కోరాపుట్	94.7	72.8	...	0.62	0.25
విశాఖపట్నము	93.8	83.9	...	0	0.52
కాకినాడ	103.1	84.4	...	0	0.82
మచిలీపట్నము	98.8	83.4	...	0	0.48
గుంటూరు	103.8	81.9	...	00.4	0.57
కర్నూలు	104.0	78.9	...	0	0.28
బళ్లారి	101.5	83.9	...	0.02	0.80
అనంతపురం	103.8	82.1	...	0.04	0.35
కడప	107.7	80.4	...	0	0.19
నెల్లూరు	105.9	80.6	...	0	0.22
మద్రాసు	96.1	82.0	...	0	0.18
కడపూరు	95.6	78.8	...	0	0.49
తెలూరు	103.8	78.7	...	0	0.45
నేలము	100.5	81.2	...	0.14	0.84
కోడంబత్తూరు	97.0	80.9	...	0	0.24
తిరుచనాపల్లి	104.7	80.0	...	0	0.22
నాగపట్నము	96.7	78.6	...	0	0.15
పుదుచ్చోటి	100.2	80.0	...	0	0.28
మధుర	99.2	78.8	...	0	0.81
పాంబన్	92.0	79.8	...	0	0.04
తిరునల్వేలి	0.16	0.16	0.08
తిరువేలూరు	84.5	77.6	0.09	0.68	0.08
కొచ్చిన్	89.2	78.4	0.38	0.05	0.58
కాలికట్టు	91.2	88.8	...	0.11	0.40
మంగళూరు	91.7	81.1	...	0.06	0.68
తెంగళూరు	90.8	11.8	0.10	0.40	0.18
హస్సాన్	88.7	69.8	...	0.28	0.29
మేక కార	81.0	65.0	...	0.15	0.26
తైలూరు	102.8	82.1	...	0	0.69
మైదాబాద్	105.7	83.9	...	0.06	0.04
కాకాచర్	92.8	80.8	...	0	0.89
రత్నగిరి	89.8	81.1	...	0	9.48
బొంబాయి	92.4	81.1	...	0	0.14
మోలాపూరు	1-8.9	80.5	...	0	0.99
కొడైకనల్	71.1	54.7	...	0	0.98
ఉదకమండలము	70.7	52.5	...	2.70	1.98

సర్కారులయందు క్షేత్రమున క్యూమెంట్ ముఖ్యులగువు ఈ ప్రభుత్వమున కొనుదీరిగ గలవు. మచిలీపట్నమున అర్హత కట్టుకు. ఇచ్చట పగటివేడిమిగూడ 3 డిగ్రీలు కట్టుకు. గుంటూరున 7, కాకినాడయందు 5 డిగ్రీలు కట్టుకు. కోరాపుట్టు, విశాఖపట్నములందు రాత్రివేడిమి అధికము.

దక్కనునందు అనంతపురమున దప్ప విగిరిన ప్రజలకు లందు క్యూమెంట్ ముఖ్యులను. కడపయందు వార్షిక కట్టుకు. పగటివేడి 4 డిగ్రీలవరకధికము. రాత్రివేడి 4 1/2 డిగ్రీలధికము. కర్ణాటకమున ముఖ్య లోకమాదిరిగ గలవు. పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు కట్టుకు.

రాజుమానునందు ముఖ్యులు తేవు మోదరాబాదునందు దోకమాదిరిగ గలవు. పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీ లధికము. రాత్రివేడి 5 1/2 డిగ్రీ లధికము.

సిల్వాన దక్షిణతీరమున మాన్యును వాయువులు గలవు ఎన్. ఆర్. యు, సామూరు

వాతావరణ వాస్తవము

జమీనుదుపురము 1 జూన్:— బీహారు బొన్సి ప్రభుత్వము వారు సింగబామ్ జిల్లాను విభజించెదమని ప్రకటించిరి. ఈ నూతన కలుడివిభజనకు జమీనుదుపురము ముఖ్యులట్టుము. ఇందు 3 పోలెను స్థేమనలందును. బాను 1 వ తేదీనండి ఇది పోలెలకు జరిగెనవచ్చును.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

శాసనసభాసామములు

దానుగారి యభిప్రాయము

దానుగారి గత శుక్రవారము రాత్రితిరువల్లి కేంద్రమున ప్రతిభాగమున నొకగిం యవస్థానమునం దీవిధముగ నుపన్యసించిరి:

ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము 1916 వ సంవత్సరమున ప్రారంభమైనదిమీకు జ్ఞాతముండదును. అత్యుత్పరిణామములను పొందుచు లుట ను మహమ్మదీయులకు ను నఖ్యము కుదురుచుండిన సమయముననే ఈ బ్రాహ్మణ-బ్రాహ్మణేతర వివాదము బయటపడెను. అధికారి యుద్ధమునకు కారకులగునందఱో లేదో కా కప్పుడు తెలియలేదు. నా కావిషయమై యుండినందేహములనుగూడ ఇప్పుడు బయటపెట్టెను. నిజస్థితిని బరికించును. ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునుగూర్చి ప్రారంభమున నేను వినినపుడు, నేను లోతున నిర్భరానందవరకుడనైతిని. ఏనకు కావలసినది భారతస్వాతంత్ర్యము. ఏకర్షణవారికి ముందుగ లాభము గలిగినదేమి? క్రతుర్వము వారితో పోరాడునపుడు, అపోరాతులను దృఢముగ జరుగునపుడు బ్రాహ్మణులు కొద్దియిది యభ్యంతరపెట్టిన నేమి? నేనీ యభిప్రాయముతోనే ఉద్వేగమునకు నంతరించెతిని. ఈయద్యమములన స్వాతంత్ర్యములభించునది వాస్తవముగనే నేనుఃస్మయించితిని. కొంతకాలము పోరాటము సాగినప్పటికి బ్రాహ్మణులెట్లు ప్రవర్తించినదియు నిప్పుడుచెప్పెను. అవిషయములు కేవలము మదరాసుండు మాత్రమే తెలిసియుండలేదు. నేనుమదరాసులోని బ్రాహ్మణుల నేకులతో మాటలాడితిని. ఈ రాష్ట్రములోని జనసంఖ్యలో నధికభాగముగ నుండునట్టి బ్రాహ్మణేతరులు క్రతుర్వముతో పోరాడుటకు దృఢనిశ్చయములై యుండిరని బ్రాహ్మణుల నేకులు ప్రేమతో అవల నిలచుకొని యుండుటకు సంసిద్ధులగునన్నారు.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమచారిత్రక మెట్లున్నదో చూతము. సంస్కరణకావనమును, దానిలోని ద్వంద్వ విధానమును అమలులోనికివచ్చి కొలదిసంవత్సరములు మాత్రమే గడచెను. ద్వంద్వవిధానము ఒకతరగతి వారికినిఇంకొకతరగతివారికిని మనఃస్ఫూర్తిలేదేదముగ కలుగజేయులదో ఇప్పుడు బాగుగతెలిసివచ్చినది. ఈవిధానమునుగూర్చిచర్చ యారంభము గానున్నపుడే నేనీవిషయమును బాగుగగర్హించితిని. ఈవోద్యమగు విధానస్పష్టికర్తయగు లయోల్ కర్తృగుగారితో ఈవిధానములన లాభముండదనియు, దీనిలన క్రతుర్వమువారివత్సవ యంకను కల్గుటయే యనియు నేను చెప్పితిని. మిత్రులనేకు లీవిధానమునకనుకూలముగ నుండినందున అంగీకరింపబడెను. ఏల? క్రొత్త క్రొత్త యుద్వ్యయములు మంత్రములకార్యదర్శనము, లభింప నుమానము వచ్చునప్పటికి నేల కొలది యాద్యముల రాబడి (నవ్వు) లభించును. చక్కని రైల్వేబండ్లుండును ఫలిత మేమి? బ్రాహ్మణేతరోద్యమము విషయము గాంచలేదు. బ్రాహ్మణేతర పక్షము మెజారిటిలో నుండెను. ఉద్వ్యయకాంక్షునందర్భమున దేశక్షేమమును గూర్చి కలపెట్టువా రెవరును లేరు. నేను మదరాసునుగూర్చి ఒకటిరెండు విషయములను చెప్పవలెను. ఎన్నికలసమయము నమీపించినది. కాననసభామందిరమునందు ఏమిమి జరిగినదియు మీకు జ్ఞాతమున్నదని కలచెదను. కాననసభలోని బ్రాహ్మణేతర మెజారిటి కాననసభా బహిష్కారము కొంతవరకు తోడ్పడిన దని ఎంచుదు.

బ్రాహ్మణేతరనాయకుల ప్రవర్తన

కాననసభయు మంత్రుల పక్షమును దేశభక్తులయెడను స్వాతంత్ర్యమునకై కృషివలపుచుండి న మహానీయులయెడను ఎటుల ప్రవర్తించెనో మీకు తెలియదను. యాకులు మామేమిగారు అర్హులేయబడిన విషయమును గూర్చినవివరములు మీకు తెలిసియే యుండును. అతనిని అర్హులు చేసినపుడు కాననసభయందు వివరముల తెలిసికొనుట కొక సభ్యుడు ఉపపాదనపెట్టెను. అసభ్యుడు బ్రాహ్మణేతరుడే. అది జరిగిది ఫిబ్రవరి 18-1921 ఆతేదిని జ్ఞాతముండుకొనుదు. అందు ఉద్వేగమునాయకు లొకరు ఒకనిని యవస్థానమున మీకు సమర్పించెనను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమ రివెల్యూషన్ ట్రెపు గ్రూపు-మి న్ని రివెల్యూషన్ ట్రెపు అని ఒకరు వారో నుండుచుచున్నారు. మిన్ రివెల్యూషన్ ట్రెపు సేవకము సుమయోచితముగ నున్నదిగాని సుయోగపథము గాదు యాకులు మామేమిగారు ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమమున

కుని! కాననసభ యందు తోడిసభ్యుడుగ ఆరసంవత్సరము అం దెను. మునిసిపల్ కాన్సిలేషనునందు వదిసంవత్సరములకు మైగా తోడిసభ్యుడుగ నుండెను. అట్టిమహానీయుడు యాకులు మామేమిగారు అర్హులు చేసినసందర్భమున కాననసభలో నేమిచరిత్ర నో చూడుదు: "ఈ యధికారి (పోలీసు డెప్యూటీ మాజరం డెంట్) తొందరపడి ఏకాగ్రముగాని కేయలవాడుకాదు. అతడు మేధావి, ఓర్పుగలవాడు. అతనికి తెలిసిన విషయముల నుబట్టియు కల్తరునకు తెలిసిన విషయములనుబట్టియు ఆతడే కమునందలర్చి ప్రారంభమగుట కనకాశముండెను. నేను యాకులు మామేమిగారిని ఎరుంగెదురు. బాగుగ నెరుంగెదురు. ఆయన నిప్పువుదేగవంటివాడు. కల్లికటాలోని మావలలు ఎప్పుడెప్పుడు జగదముకు లేరుమామని యుండురు. మీరు కలసికొని-పో నింకే మిగలరు అన్ని కలిసికొని లొక్క-పో సమకూరిన, నిత్య అమాంతముగ రాజుకొనుటకు సుదేశామేమి? (నవ్వు) తరువాత ఏమిజరిగియుండునో ఎవరూహించగలరు? భావముగాదు (కుల వారు కల్తరు) అతినవర్షంతో, అతిహగరూతతో, అమితపి ర్యుతో తమ మనలను నిర్వహించిరని (సిగ్గు, సిగ్గున కేళలు) నేను చెప్పుచున్నాను. అతను చేయదలచినంత ప్రభుత్వమువారు చేయలేదేమని మాతము తెలియచున్నాను. ఆయన ఏదోచేసిన తరువాత నీవు చేసినది బాగుగ నేయున్న" దని ప్రభుత్వమువారు చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారంతకన్నను భావము గారికింకొంచెము సహాయము చేసియుండవచ్చునని నేను కలంచుచున్నాను. ఇల్లరుల కవకాశముగలరు. పోక ఉన్నది. నిప్పువులు ఉన్నది. కాని నిప్పువులను గీచవలసియున్నది. యాకులు మామేమిగారు ఆచటనుండిన చాలును మంటమండదని ఎవరైనను సుదేశామేమి దరా? భావముగాదు సమయమునకు దగినట్లు చర్చచున్నకొని యాకులు మామేమిగారు నాకుబండియెడల ములవాడలో మరియొక మంజులు దురంతవాటకము జరిగియుండెడిది.

ఇంకొక విచిత్రము. ఈయద్యమము జరిగిన కొలదికాలములోగా జనవరి 1922 యందు ఈ బ్రాహ్మణేతరుల (పరినిధి) (అయినకేరేమి) యను కేళలు)నర్ బిరుదము పొందెను(పక్షక నవ్వు) (కర్ త్యాగరాయశెట్టి అను ఒకరు పలుకుదురు) యాకులు మామేమిగారినిగూర్చి కాననసభలో నిట్టియుపస్థానమిచ్చి నందులననే ఈ నర్ బిరుదము నొసగిరి నేను చెప్పటలేదు. కానిజరిగినవిషయములనుమాత్రమువరుసగాచేర్చెనుచున్నాను. (నవ్వు)అత్యగౌరవమునొక్క 1922 వ సంవత్సరము చెలసాల కేగిన దేశభక్తుల యాదరణను గూర్చిన చర్చ కాననసభలో వచ్చెను. కర్ బిరుదము కట్టా మెడను కలిపించ బడిన తోడనే యా మహానీయుడేమి చెప్పినదియు, అట్లే యుదహరించెదను:

"అభ్యుదయ, ఇప్పుడు ప్రజేకపెట్టబడిన తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడ వలసినవచ్చునందులకు నేను మిక్కిలి చింతించుచున్నాను. రాజకీయ కేరణులను ఇతర కేరణులతోపాటు చూడగూడదని ఈ తీర్మానము కొరుచున్నది. ఈకొరకయు సహజమైనదే. ఈ మహానీయుడు గూడ సహజమైనదని యంగీకరించుచున్నాడు" నే నధికరకు ఏకీ భవించుచున్నాను. కాని ఈరాజకీయ కేరణుల కేవిధమున ఆ దరణ యుండవలెను? ఒకసంకతుడు ఎవరైనను చంపునపుడు అతను చంపునది ఒక్కనిని మాత్రమే. చచ్చునదియు, ఒక్కడే. దొంగయో బందిపోతు దోచిన నవ్వుముగలగునది ఒక్క మనుష్యునికే. కాని అసహాయవాదుల నేరము అట్లుగాదు. గత శుక్ర వారము మదరాసులో జరిగిన అల్లరులను మీరు క్రతుర్వముగ చూచియుండురని నేను కలంచుచున్నాను" అసహాయ వాదు లెక్కువకుండి చెలసాలకు వెళ్లి-వాని బయటజిల్లాల వారే గాని మదరాసు వారుగాదు. వారు మదరాసు గడదెలలో పాల్గొనిన వారుకాదు. "పోలీసువారు దృఢగాత్రముగ నుండినవో వారు ఈ అసహాయవాదులను ఒట్టుకొని యుండి

వారు" (సిగ్గు, సిగ్గున కేళలు) మీనిగూర్చి మీరేమని కలంచుదు? కేళమునకై కష్టముల ననుభవించువారు, దృఢనిశ్చయము గల వారు, క్రతుర్వముగ చెలసాలకు వెళ్లువారు గౌరవముగ చూడబడ గూడదట! మీని గౌరవముగ చూడవచ్చు, మరి ఏ మహానీ యులను గౌరవముగ చూడ కలేవో నాకు తెలియకున్నది. సమయము కచ్చు నపుడెల్ల కేళమును అమ్ముకొనువారా మహానీయులు? (కరతాళధ్వనము, సిగ్గు, సిగ్గున కేళలు) స్వాతంత్ర్యము కొలకై పోరాడు యువకులు, స్వరాజ్యతాకామునకై కష్టముల పాలగుచుండు యువకులు గౌరవముగ వాదరణ కర్తృలుగారా? ఇట్టివారాల్లరి మూక! మదరాసు ఈవిషయమును ఇంత శీఘ్రముగ ముఖం లేదని నేను నమ్మెదను (లేదు, లేదను కేళలు)

"బానిసలకు స్వాతంత్ర్యము అక్కరలేదు."

మాడరకములవారు గలరినియు, వారిలో పనివారు, అల్లరిమూక, కొంచెము మునుగునవ్వువారు, అని బ్రాహ్మణేతర వాయకుని కలంపు వారిలో నేనును చేరినాను. (నవ్వు)ప్రజలను యవరాజువద్దకు బండ్లకు తీసికొనిపోవు యుండినపుడు ఈయవకులు వారి యెదురు సాష్టాంగ ప్రణామము లాచరింపిరి? సాష్టాంగ ప్రణామము లాచరించుట! ఎంత కష్టమి? ఎట్టి కేరము? అమెరికాలోని బానిసలకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చెదమని చెప్పినపుడు వారు కలదని నికారించిరను విషయము నేను మొదట చదివినపుడు నమ్మినవాడనుగాను. కాని భారతదేశమున సంస్కరణ చట్టమును, ప్రజేకపెట్టిన తరువాత, అందరి నర్థ్యమును నేను కనుగొంటిని. బానిసలు స్వాతంత్ర్యము నొల్లరు. వారికి కావలసినది కొద్దిపాటి నుఖముమాత్రమే. కొన్ని పీడికల్ల బిచ్చము, పప్పు, కొలదిపాటి యుద్వ్యయములు, బిరుదములు, మెడ కట్టాలు వారికి చాలును.(నవ్వు)బ్రాహ్మణేతర వాయకుని ప్రణా సానుభూతి చూడుడు. "ప్రజలిచ్చునన్ను లనుండి పీడి ప్రత్యేక నడపాములనిచ్చుట యుచితమా?" యని అతని ప్రశ్న. "వారు అన్నివిధములను పోకిరి ముల చేయుదురు. వానిని భరించుట తగదు" అని అతడు చెప్పెను.

బ్రాహ్మణేతర వాయకులు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి యీ కథలుగ (బరచించిరి. ప్రజలక్షేమమును వారెట్లు గుర్తించునందో మీకు తెలియును. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నందు క్రతుర్వ మెట్టి నీతియులేదు. అందుకొందరు చిత్తశుద్ధిగలవారు లేకపోలేదు. కాని కాననసభలో కలుషము అ నీనిని దిగివిడిచినవారిని గూర్చియే నేను పలుకుచుంటిని.

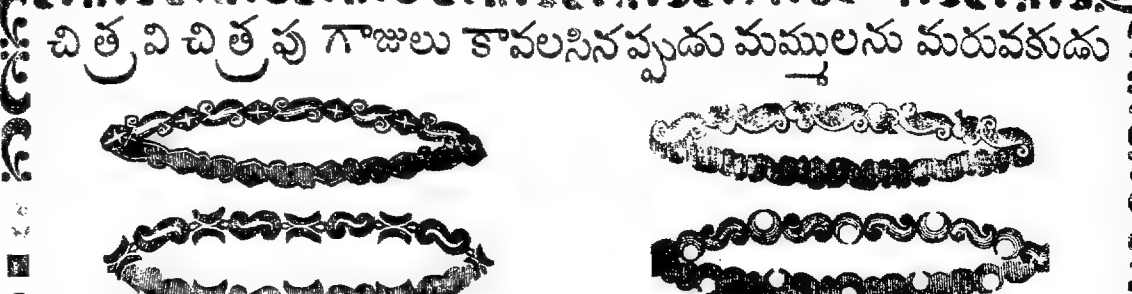
కాననసభాప్రజేకమున కిదియొక కారణము. ద్వంద్వ విధానమును చెదరగొట్టుటకు బూనుకొనవలెను. అన్ని కర్ణముల వారును కలసి క్రతుర్వ ద్వంద్వవిధానము నంకరింపజేయవలెను. బ్రాహ్మణేతరు లీ పక్షముయొక్క విశ్వభాధికారమును ఎంతకాలము సహించెదరు? వారు నామాటనిది. ఈ రాష్ట్రమునందు కాననసభలోని క్రతుర్వమును ఆక్రమించుకొనవలెను. వారు స్వాతంత్ర్య నిమిత్తము, క్రతుర్వమరయున పోరాడువో బ్రాహ్మణులారల యుండురు (వినుడు, వినుడు) వారి కెట్టి అసహిష్ణుతయు నుండదు. ఆహము నుండదు. స్వాతంత్ర్యముకొలకై సంతోష పూర్వముగ నాకలనుండురు, నేటిసంకేతము గొప్పది. ఈరాష్ట్రములోని ప్రతిబ్రాహ్మణేతరుడును దానిని గ్రహించునని నేను కలంచుచున్నాను. (కరతాళధ్వనము.)

శ్రీవేంకటేశ్వరాయుడేద కలాళాల - బెజవాడ

1928 సం॥ జూలై 1 వ తేది తిరిగి తెరవబడును. విద్యార్థులందరు యీలోగా దంఖాస్తుల సంపుటిని గడదలేటికి కళాళాలకు రావలెను. కొరినవారికి దరఖాస్తుపూరములు వంపబడును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే ఆశాకుమి, ఫిజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములు కూడ బోధింపబడును. విద్య ఉచితము. భోజనాదిసదుపాయములు విద్యార్థులు చూచుకొనవలెను.

బెజవాడ, 785 } నోరి రామశాస్త్రి,
29-5-28. } కలాళాలాధ్యక్షులు.

చిత్ర విచిత్రపు గాజులు కావలసినప్పుడు మమ్ములను మరువకుడు

ఎన్ గాజులు, బొంబాయిగాజులు, రాజాకలిగాజులు, మున్నగునవి పలువిధములలో మిక్కిలి అనుభవకాలు లును, నిపుణులునునైన బనివారితో మిక్కిలి సౌగంధిక రాయనచేయుట అమృతమునకు సిద్ధముగా నుంచబడియున్నవి. వెండిసగలు గూడగలవు. సరము బంగారమునకు, నీకు వెండికి, పూచీ నిచ్చెదను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చెనావలూరుగోడ, మద్రాసు.

1942 (2)

విదేశ వార్తలు

కెనియా సమస్య

లండన్, జూన్ 1:—కెనియాలో భారతీయుల ప్రతిపత్తిని గూర్చి బ్రిటిష్ రాజధానియందు అంతర్జాతీయ లేఖనము కొంత తరతు రహస్యముగ మాట్లాడుకొనుటలన కొంతవరకు నిబంధింపబడినది. వచ్చేవారములో రాజధానియందు ప్రత్యక్షముగ జరుగవచ్చును. బహిరంగ సమావేశరూపకముగ వ్యవహారము నడుచు నడుగొనుచున్నాడు.

కెనియా సమస్యను సామ్రాజ్యసభవారికి తెలియజేయుటకు నిశ్చయించిరన్నమాట నిజముగాను.

తురుష్క-ముఖము

తురుష్క ఆర్థిక ప్రత్యేక పరిష్కారము ఒడంబడింప జరలేదు

బెల్జియను పారిశ్రామిక తగవులు

బ్రుసెల్స్, జూన్ 1:—ఇసుకదారి తపాసమెల్ల వినుమించిన తర్వాత నీ పనిని ప్రారంభించెదనని తెలియుచున్నది. ముఖ్యముగ ఆరు ఇసుకదారుల కాశ్యాలయములందు ఇంజను చనుబులు నిర్వహణయ్యవారును ముందుకువచ్చిరి. ఇసుక దారులు పోస్టల్, టెలిగ్రాఫులకును సమావేశమై పనిని నేటినుండి ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించిరి.

అన్ని ఇసుకదారులమీద నాణసిని ప్రారంభించిరి.

నైజీరియాలో రైలుఉపద్రవము

60 అడుగులు నదిలో మునుగుట

లండన్, మే 30:—మాస్కోవార్త ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—నైజీరియాలో గొప్పరైలు ప్రమాదము జరిగెను. కంగో నదివలన కాటుచు చీతా వ్యాధివాప్తుల రైలు నదిలో, వట్టలు తొలగినందున, పడెను.

60 అడుగులు లోతుగల నీటిలో మునిగెను. 60 మంది కంటే ఎక్కువగా చనిపోయిరి. నూరుమందికంటే ఎక్కువగా తురగాలు రైలి. (ఇంగ్లీషువార్త)

కొలోనులో పనివాండ్రు సమైక్యముగా ప్రోత్సహించుట

బ్రెస్టు ప్రతికా విలేజ్ కొలోనులోనుండి ఇట్లు తెలిపి పంపుచున్నాడు:—మనస్థితి పనివాండ్రు ఆకస్మికముగ అందరును సమ్మెగట్టిరి. సప్లయ, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాంత గాతనివాండ్లు 1000 మంది సమ్మెగట్టిరి. యూనియను నాయకులను రెక్కతెయలేదు. రూయలో పరాసులు ఉపేక్షజేసి ఉండనిచ్చిన కమ్యూనిస్టుల మాటలు వినిరి.

ఎవరో వైతమునుండి సమ్మెగట్టినటులు జేసిరిని అధికారులు నిశ్చయించిరి.

హైకమిషను బ్రిటిషు ప్రతినిధిని సందర్శించుటకు రాజుకాద లేక, ఆయన దర్శన మిచ్చలేదు. 4 గురునాయకులను అరెస్టు చేయించెను. సమ్మెను అంతరింపజేయుటకు తమ తమకు బడి వినియోగించుటలు జేయుచున్నార.

దుకాణదారులు తమ సరకులను పోచుకుపోదు రనుభవముచే గ్రహములనుండి తమ సరకులను తీసుకు పోవుచున్నాడు. మెయికోలోగూడ ఇదే ప్రకారము అల్లరులు, కమ్మెలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. తిండికొరత అల్లరులు చేయు నటుల కార్యక్రమములో జేర్చబడెను. రూయలో తటస్థముగ నున్నటుల పోరక ఇక్కడ అల్లరులను అణచెదమని పరాసులు తెలియజేసిరి. బ్రిటిషు వారు రాతిపడినతరువాత ఇంట్లో నిప్పునము గూడదను ఉత్తరువును ప్రవేశపెట్టవచ్చు ననుచున్నాడు.

భారతదేశ సంస్కరణసంఘము

లండన్, జూన్ 1:—కర్మము వెడితేడే గారు, ఆయన స్నేహితులు సెప్టెంబర్ భారతదేశ సంస్కరణసంఘమున భాగస్వామ్యముగ నుండనని సర్ జీ. బెన్టును గారు తెలియజేసిరి.

డండిజనపనార కార్యాలయములతగవు

లండన్, జూన్ 1:—డండి జనపనార కార్యాలయములను మూసివేయు సంకల్పినిగూర్చి కామన్సులలో మోరెలు గారు ప్రశ్నించ, ఈవిషయమై ఉభయపక్షములవారిలో కలిసి మాట్లాడుమని అధికారిని పంపిలనియు నేడు సంగతులన్నియు తెలియజేయెను. తెలిసిన కంటే తెలియజేసినదనియు సర్ మాంట్లేరు బార్న్ గారు ప్రత్యుత్తరము నుడివిరి. దానిపై తగిన చర్యను దీసికొనెద మనిరి.

పరశురామ పీఠి

లండన్, మే 30:—వింజ్మన్ లో వింక్లె హౌస్ పాత కాల పరశురామ పీఠి ఆయెను. పొగ చుట్టవేయుటచే మెలకువ వచ్చి ఒక బాలుడు తక్కినవారి నందరిని లేపెను. అందరును అపాయము లేకుండ ప్రతికిరి. సామాన్యమార్తము పోయినవి. (ప్రీస్టువార్త)

ప్యారిసులో వేగువ్యాధి

లండన్, మే 30:—ప్యారిసులో వేగువ్యాధి 4 గంటల పాటు సోకినది. ఓరెల్ గారు గూడ ఎవరో చనిపోయిరి. (ఇంగ్లీషువార్త)

శ్యాన్స్ లో అల్లరులు

శ్యాన్స్ లో బాటజనులో తిండికై వొమ్మి జరిగెను. ఇందులో ఇద్దరు చనిపోయిరి. (డెన్మార్కులో ప్రజలు దీక్షినిరి. కాని ప్రమాద మేమియు లేదు.

జర్మనుమార్కు పడిపోవుట

ప్రపంచములో ఇంత అన్యాయ మెన్నడులేదు

జర్మను ల గుండ్ బ్రద్దల గుట

లండన్, జూన్ 1:—రాత్రి 10-55. బ్రెస్టు బెర్లిను విలేజ్ లో ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ప్రపంచములో అంతటి కంటే తమ కరెన్సీ అంత అన్యాయముగ పడిపోవుట అడ జర్మనులకు గుండె బ్రద్దలగుచున్నది. ఆదాయము నిమిత్తము క్రొత్త పన్నును పేసెద వనుకొనిరి. కాని పన్ను అంతయు పడి పోయిన మార్కులలో నిచ్చుటచే పన్ను వలన లాభములేకున్నది.

బహిరంగసభలు గూడదనిరి. పోలిసు, కమ్యూనిస్టులు, ఇతరకర్మలరులు సమావేశముతో పనిచేయుట ఆసక్తికముగ నే ఎంచబడుచున్నది.

జర్మనుమార్కు ఇంకను పడిపోయినది. నేడు పాను 18 84,0000 350,000 మార్కులు చొప్పున విక్రయమగుచున్నది.

బోకలో మోటారుబండి ప్రమాదము

18 ఏండ్లపిల్ల హతమగుట

లండన్, జూన్ 1:—రాత్రి 11-25. బ్రెస్టు ప్రతికా విలేజ్ లో గూడెంబెల్ల వాయుచున్నాడు. పరాసుల సాయభక్తికములు ఆకు, వైసికాధికారులతోడను, రెండు వైసికబండ్లతోడను జననమావాహుగల పిల్లలలోనుండి పోవుచుండ, బండిని నడుపువాడు కళము తప్పుటచే అబకువుల బండి (బోర్) చపటా మీదికి పోయెను. ఆ ప్రదేశమున బాలిక రెండవో గలరు. వారు భయకంకితై కుయ్యో, మెట్టో యని అరచిరి. ఈ బాలికలు ఫలాహారమునకు పోవుచున్నపుడు ఇట్లు జరిగెను. అందులో ఒక 18 ఏండ్ల వయసుగల పిల్ల కొమ్ముమోటుగ బండి పోయెను. ఆ బెంటునే చనిపోయెను. మరొకందరికు ప్రమాద కరమగు గాయములు తగిలినవి.

చనిపోయినపిల్లనుగూర్చియు, గాయములు తగిలి: వారిని గూర్చి ఏమియు అలోచించకనే పరాసులు తెదలిపోయి రని తెలియుచున్నది. బండికి నష్టము కలగలేదుగదాయని యని పరాసు అధికారి పోయెను. తమవారిని సడిపించుకొని పోయెను. జనులు కోపముతోడను, ఆక్షేపణలతోడను, తెద రింపుతోడను పోయిరి.

సంస్కరణసంతరము

భారతదేశపు ఆర్థిక పరిస్థితులు-సుంకములు

లండన్, జూన్ 1 సంస్కరణములచే భారతదేశపు ఆర్థికపరిస్థితి కు లయించు బ్రిటను విధానము మార్పు జేయినది. సంస్కరణముల చట్టము ప్రకారము ఇండియామంత్రి హిందూదేశమున ఆర్థికపరములో ఏమైన కొన్ని సూచనలను గావించిన. వాటిని త్రోసివేయవచ్చును ప్రవేశపెట్టరాదని అజ్ఞాపించవచ్చును. లేదా అట్టి సూచనలుగల చట్టమును త్రోసివేయవచ్చును. కాని ఎక్కడనో విశేషకరీధితులు వచ్చినపుడును, విధి లేనపుడును, తప్పకుండా అయినపుడు మార్తమే ఈయధికారమును ఉపయోగించుటకు వీలగును. లేనిచో కల్లోలములు బయలుదేరును.

భారతదేశ లాభమునకు గాక సామ్రాజ్యమందు ఇతర దేశములలాభములకై భారతదేశమునై సుంకములను విధించుటకు మునుపటివలె వీలులేదు. లాంఛ మైనవలన ప్రభుత్వమునకంతయు లాభము. అందుచేలాంబు మైనవలన లాభము వచ్చుటకై ప్రభుత్వ మువారు కత్తివంచనలేక ప్రయత్నించవలెను. సామ్రాజ్యమందున్న ఇతరరాజ్యములకు గూడ దీనివలన నష్టము లేకున్నపుడే సహాయము చేయవలెను. అట్లు చేయనిచో ఆ ప్రభుత్వము చిర కాలముండజాలదు. కాన ఈవిషయమై సమరసభావముతో పని చేయుటకై పీఠాభ్యుపసాదన తానును ప్రయత్నించెదమనియు తీసికొని యభ్యుపాగ్న మేదన ఇంగ్లాండు లో ను, ఇండియా లో ను ప్రతి వ్యాపార మును చేయు వారలకు ప్రత్యక్షముగ సంబంధమును కలగజేయుటయే. భారతదేశపు ఆర్థికవిధానము బ్రిటను లాభమునకే చేయబడిన దనియు, బ్రిటనుకే లాభమని అనుకొను అభిప్రాయమును తొలగించవలెను. లేనిచో బ్రిటనువన, భారతదేశమునకు మరింత ఎడమగును, మన స్థాపములు బయలుదేరును. ఇంగ్లాండులోను, ఇండియాలోను ప్రతి పరిశ్రమలోను పని జేయు వారలకు సమాకాంక్షుగ పుచ్చేయుటకు మార్గమేర్పరిచిన తర్వాత ఈ సురభి ప్రాయము తొలగిపోవును. ఇట్లు జరుగుచో రెండుదేశముల కర్తవ్యమును ఎంతయు యభివృద్ధిజేయెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యక్షముగ జోక్యము కలగజేసికొన్న మంచికి బదులు వాని గల్లును. దీనివలన ఇండియామంత్రి నిష్పాక్షికముగ పనిచేయుట లేదని అనుమానము గలుగును. భారతీయుల లాభమునకే గాక విదేశీయుల లాభము నిమిత్తముగూడ పనిచేయుచున్నారను అభిప్రాయము గల్లును అని మాంచెట్టులో వింటర్లే ప్రభువు ఉపన్యాసమున తెలియజేసెను.

ఉప్పు పన్ను

సర్టిఫికేషను
లండన్, జూన్ 1:—ఉప్పుపన్ను కర్తీఫికేషను గూర్చి అసమ్మతిని జూపుచు స్టేటు కపున్లు అసమ్మతిపట్టులు పంపిన అర్జీని 55 థామస్ బెన్టును గారు కామన్సులభవారి కంద జేసిరి.

ఆయిల్ ఎంజినును
కొనవలసి నప్పుడు
2/ జ్యోతిబిరుదు గురించి యాచించుట
బెస్ట్ ఎంజినులు మిక్చరి మిశ్రణమును గలవి.
BEST & Co., Ltd.
Post Box No. 63, MADRAS.

నోటీసు

మిర్జాపురం అందు నిడమర్రు యస్టేటు యిలాకా పెద్దగొన్నూరు గ్రామములో వుండుకున్న యస్టేటు స్వంత బంజరు భూములు షుమారు య 141-06 ల విస్తీర్ణమును ది 10-6-23 అందు 11-6-23 తేదీలను గుడివాడ మకాంలో మా యస్టేటు వివాదాగారివలన పగలు 12 ఘంటలకు నజరానాకు జిరాయితి హక్కుకు వేలంవేయించ బడును గనుక కాలసినవారు సదరు తేదీకల్ప జైరె పాటలుపాడుకొనవచ్చును.
మిర్జాపురం నిడమర్రు) శ్రీ రాజా వెంకటరామయ్య
యస్టేటు యిందాడు)
వారి హుజూరులఫీసు) అపూరావునాద్ద
గూడెంబెల్ల 27-5-28) యిందాడుగాడు.

హనుమంతరాయనిధి

దేవవాడలో నాటక ప్రదర్శనము

బండరు, మే 1:— ఈనాటి సహాయకమై శ్రీ ఆంధ్రవాణి కళాశాలవారు దేవవాడలో నిర్వహింపబడిన 'హనుకా పట్టాభిషేక' నాటకము చాల జయప్రథముగా జరిగినందులకు సంతోషపడ కలసియున్నది. అనేక ప్రశంసలనుండి, చుట్టుపట్ల గ్రామాదులనుండి చాలవందల ప్రజలు వచ్చియుండిరి. ఏర్పాటు ప్రకారము పాత్రలు ధరించువారి ముందుగా అందరినీ వచ్చి యుండిరి. ముఖ్యముగా పాత్రలు ధరించినవారందఱును చాల బాగుగ ప్రదర్శించిరి.

తై సంఘమువారు యానాటకము ప్రదర్శించుటకై చాల దినములనుండి ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని గవర్నమెంటువారి అడ్డుదలన 28 వ తేదీ సాయంత్రమువరకు నాటకము ప్రదర్శించుటకు అనర్హులైరి. ఈజిల్లా కలెక్టరుగారు ప్రతిపాటికా నకు వారి అనుజ్ఞ తి హించవలయునని సాటింపుచు చాల ఆలస్యముగ అనుమతించుటకు చాల ఆర్థికము. సుమారు నెలదినముల క్రింద కలెక్టరుగారికి వ్రాసినను, లేదో, యెల్లండియో నాటక మున్నదనగానే మాత్రము అనుమతి నిచ్చిరి. అందుచే కళాశాల వారికి ధనవ్యయము హెచ్చెను. అనేక ప్రశంసలనుండి లభించు పాత్రధారులకొరకును, చాలటిల్లకొరకును చాల ధనవ్యయ మాయెను. సుమారు 650 రూపాయల టిక్కెట్లు అమ్మబడినను, మైలవరంవారు హాలును ఉచితముగ నిచ్చినందులకును, కళాశాలాభిమానులగు పాత్రధారులు చేసిన సహాయమునకును కళాశాల వారి కెంతయును కృతజ్ఞులు. ఇట్లే తదితర నాటక సంఘములను గూడ సహాయముచేసి హనుమంతరాయ నిధిని సమకూర్చుటకై తోడ్పడెదదగా!

శ్రీ ఆంధ్రవాణి కళాశాల

బండరు శ్రీ ఆంధ్ర వాణి కళాశాల క్రిందటి నెల 4 వ తేదీన మాయబడినది. కాని రెండుల క ధానాయును, కళాశాల కర్తాగారమును పని చేయుచునే యున్నది. కళాశాలయందు కొన్ని మార్పులు చేయవలయునని అనేకలు ఆలోచించుచున్నార. కళాశాలకు వచ్చురాజకీయ వ్యయ మధిక మగుటవలన కొన్ని మార్పులు తప్పక చేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఇ యకు గాను కాలేజీలోని కన్వీయల్ భాగమున తీసివేసిన రెనియు, డ్రాయింగు భాగమున తీసివేసిన రెనియు కొంద రనుకొనుచున్నారు. కాని ప్రస్తుతము తెలిసినంతవరకు ఈ రెండును తీసివేయ రని తెలియుచున్నది. ఈ రెంటినికూడ కళాశాలవారు వాగుగా వృద్ధిచేయ నిశ్చయించి రెనియే తెలియుచున్నది.

క్రిందటి సంవత్సరము కన్వీయల్ భాగమునందు మైపురైటింగు, వాణిజ్యలేక్చరులు, వాణిజ్యప్రాప్తి, బ్యాంకింగు, కరెన్సీయెన్యునకుడ కలవు. చుట్టుపట్లనుండి వచ్చినవారేగాక దూరపు జిల్లాలనుండి కూడ విద్యార్థులు వచ్చిరి. గంబామజిల్లా బెక్కలినుండి కూడ ఒకవిద్యార్థి వచ్చెను. ఈతడు వైద్యుడు. శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకు వెళ్లి తిరిగివచ్చినవారు తత కళాశాల కు వచ్చెను. కళాశాలలోని ఈ భాగమునందు క్రిందటి సంవత్సరము "కన్వీయల్ విద్యార్థుల సంఘ" మేప్పడిది. అధిక, వాణిజ్య విషయములలో ఈ సంఘములో అప్పడప్పుడు చర్చ జరుగుచుండెను. ఈ సంఘమువారు ఖద్దరు ఉత్పత్తికి తోడు నొసంగవలయుననియు ప్రతి విద్యార్థియు కూడ నొక గంటకాలము నాలు లేయవలయునని ఒడంబడిక జరిగెను. ఈకాఖను వృద్ధిచేసెద రనియే తెలియుచున్నది.

డ్రాయింగు: ఈ విభాగమునందు కలకత్తానుండి వచ్చిన ప్రహేద మురారచట్టిగారు క్రిందటిసంవత్సరము పనిచేయుచుండిరి. వీరును, వారికిష్టయిన వేసిన చిత్రపులు కళాశాలలో నుంచుటయేగాక అనేక ప్రదర్శనములకు సంబంధించెను. వీరిని రెండుమూడుసంవత్సరములు ఉంచినగాని వీరు చేసినపనియొక్క ఫలితములు తెలియవని ప్రస్తుతము మరియొకసంవత్సరమువరకు వీరిని కళాశాలయందు ఉండగోరిం. (స్వకీయవిలేఖరి)

ధర్మాదాయము నిల్వన క సమృద్ధి

మొనూరు, జూన్ 1:— మదరాసు ధర్మాదాయ చట్టమున ప్రకృతిని దేవులకు సభ జరుపబడినది. ఈచట్టమున హిందూ మతాచార ధర్మములకు ఖంగిరమనియు ఈచట్టమున నిలిపి ఖాతరు అధికారముగూడ తొలగింపబడి నని అనుకుంటిరిగాన మొనర్చబడినది.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీ విద్యాభిమాని సమాజము

మాపులందు సమాజము 81 సంవత్సరముల పైగా పని చేయుచున్నది. ఈ సమాజముయొక్క 81 వ వార్షికోత్సవము మే నెల 21 వ తేదీన టవునూర్నాలు హాలులో సభాకలెక్టరుగారి వెన్తులే గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగెను. యశ్వసులు దాని అదర్శములు అను విషయమును గురించి శ్రీ దామెల్ల వెంకట్రావు గారు ప్రవర్ణించిరి. పిమ్మట షేక్స్పియియర్ మహాకవి నాటకముల లోని కొన్ని రంగములు ప్రదర్శించబడినవి. ఆధ్యక్షులకును యవస్థాపకులకును కృతజ్ఞతా పదవలకులతో సభ ముగిసెను.

గోదావరి హిందూసమాజము

గోదావరి హిందూసమాజాదరణ క్రింద మే నెల 28 వ తేదీన సమాజాదరణములో మదరాసు రామకృష్ణ మఠమునకు చెందిన స్వామి అభిలానందగారు కర్మయోగమును గురించి ప్రవర్ణించిరి. సుమారు 20 మందిమాత్రము హాజరైరి. అభిలానందస్వామిగారు జీవార్థమును పరమార్థమునుగల సుబంధమును ముక్తిమార్గములను గురించియు జ్ఞానయోగము, భక్తియోగములను గురించియు, యజుర్వేదమును గురించి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట కర్మయోగమును గురించి యుపన్యసించిరి.

ఒక ఫలము

ఈ గోదావరి హిందూసమాజము సుమారువది సంవత్సరములక్రితము అరోజులలో బ్రహ్మసమాజము వృద్ధిచుచుండగా ఆ ప్రచారమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రచారము చేయుటకును, హిందూమతముయొక్క సిద్ధాంతములను వాటి శ్రేష్ఠతను బోధించుటకు నుద్దేశించబడి ప్రారంభింపబడినది. ఈ మరప్రచారమునకు యజుర్వేదములో భగవద్గీత తతనము వృద్ధిచేయుట యొక మార్గము శేషురచి భగవద్గీత పోటీపరీక్షలును నెలకొల్పిరి. ప్రారంభించిన ఈపరీక్షలకు చాలవందల హాజరుగూడెడివారు. కాని రానురాను వరితుకు హాజరువారిసంఖ్య తగ్గి కొన్నిసంవత్సరములలో జనాభాకును సంఖ్యకన్న తక్కువగు నుండుట గలదు. ఈ పోటీపరీక్షల జనాభానుములకు సంరక్షణకు నుచును 600 రూపాయలు వ్యయమగుచున్నది. ప్రస్తుతము ఈ సాహ్యు బాగుగా వినియోగపడుటలేదని యభిప్రాయపడువారి సంఖ్య హెచ్చుగా నున్నది. ఇంతేగాక సమాజముయొక్క యుద్దేశ్యము తెలుపబడుటలేదు. ఈ కారణములవల్ల హిందూసమాజ కార్యనిర్వాహకు లివిషయము వాగుగా ఆలోచించి ప్రస్తుతము భగవద్గీత పోటీపరీక్షలకు వినియోగపర్చుచున్న ధనమును మత ప్రచారము చురుకు గాను జరుగు మఃయొక విధమున నుపయోగించిన బాగుండును. శ్రీరామకృష్ణ మఠమునకు చేరెనున్న స్వామిగారి అట్టివారిని మరెవరియైనగాని హిందూసమాజము జతుముననెవ్వరచి వానికల్ల హిందూమతోద్ధారణ చేయట ముంచిదని మాయభిప్రాయము ప్రస్తుతకాలములో దేశమున జనున్న ఆకాంతివలన వివిధమతములవారి బోధల మధ్యకు ప్రజలు నిద్రధర్మములను గుర్తింపలేక పోవుటవలనను చాల ఆనర్థము కలుగుచున్నది. ఈ సమయమునందు హిందూమత పునరుద్ధారణ ఆవర్తముగ తేల్చుకొన్న హిందూసమాజమువారి నూచనన గ్రహించి పనిచేసిన బాగుండును.

శ్రీరఘుపతి మొకటరత్నం నాయుడుగారు

వీరు ఉపాధ్యాయ పదవిని వదిలింపుటి నుండియు వీరికి విశ్రాంతిగల్గుటకు బహుళ కార్యభారము మొదలయినది. వీరు యజుర్వేదములలోను, భాగములలోను, కూడ కొంత మార్పు గలెను. పూర్వము వీరు రాజకీయవిషయములందు కొంతవరకును భారముగను, విమలముగను నుండెడివారు. ఉపాధ్యాయత్వమును మానివేసి నప్పటినుండియు, రాజకీయరంగములో ప్రవేశించిరి. అప్పటినుండియు బ్రహ్మసమాజ విషయములందును, మత విషయములందును వీరికి శ్రద్ధ తగ్గవచ్చును కృషి తగ్గెనని యాందరికిని చెలియును. వీరు ప్రస్తుతము 'జన్మినుజతు' తరపున ప్రచారము చేయుచున్నారు. తాము 'జన్మిను' పక్షమున భవమాలముగానుండి పనిచేయుటలో పూర్వపుభావములకు వ్యతిరేకముగా యేమియు చేయలేదనియు, జన్మినుపార్టీ సర్వజన సమత్వమునకు భగవంతునిచే ఏర్పరుపబడిన మహోద్యమమని ను ఈ పక్షమువారు గత యెన్ని కలలో అభిండంబములు గాంచి చెప్పె పురి కాననకథల ప్రజానాటకమును, జనరంజనమునకు కాసనముల సనకము చేసిరినియు, అందుచే ప్రజల సమృద్ధిమునకును, ఆదరణమునకు, ప్రేమాతిశయములకును పాత్రులైనందు, ఈ పార్టీ నాయకులను, శాశ్వతవిద్యాభ్యాసగురవులను నగు రెడ్డివాయుడు

గారు బ్రాహ్మణేతరుల విశ్వాసమునకు పాత్రుడయ్యెననియు, వీరిసారి మరల గోదావరి జిల్లాజతమున కాసనసభాభ్యర్థిగా నున్నారనియు, వారికొక పోటు ప్రతిపాద తప్పక నివ్వవలయుననియు, రెండవ పోటును జన్మిను పక్షమునకు చెందిన మరియొక బ్రాహ్మణేతరున కివ్వవలయును జెప్పిరి. వీరిలో గల్గిన పరిణామము హాస్యకరము గల్గించినది.

కా అ సి తి

మాయూరిలో పండల విస్తారముగా నున్నది. తగలం తయు గృహములను వదిలుటకు పీటలేవచ్చును. కాని రాత్రి కొంచెము చల్లగాని పీటయిచ్చును.

చెన్నపురి కాననసభ

కాకానాడ కిదివరలో యొక అర్చనస్థాన ముండెడిది. రాబోవు యెన్నికలలో కాకానాడ క్రిటి యధికారము బోవుననియు, రాజమహేంద్రవరము పక్షమున యొక అధ్యక్షుని మదిరాసు కాననసభ కెన్నొను ఏర్పాటు చేయబడుననియు తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికంగానూ చాలెదు. రాజమహేంద్రవరములో అనేకులవచ్చడే అర్చనాస్థానమున కధ్యక్షులుగా నిలువదుటకు వత్తూపాలకులయిచ్చారు.

కాలువలను తెరచుట

ఈదినమున తణుకు, ఏలూరు, నర్సాపురము, మొదలగు యూళ్లవలెవు కాకులను కాకానాడ కాలువను తెరచిరి. అందువల్ల గోదావరిలోనిరు బాగుగా తగ్గెను. క్రమక్రమముగా గోదావరిలోని యిసుకతిన్నెలు పెద్దరయి నదియొక్కలోతును తగ్గించుచున్నది. మరికొన్ని సంవత్సరము లిట్లు జరిగెయెదల వేసవి కాలములో నదిలో నీరుండకపోవుట తటస్థించును.

(స్వకీయవిలేఖరి)

భారత ఖిలాఫతునిధి

నేటు ఛోటానీగారు 16 లక్షలు బాకిపడుట

భారత ఖిలాఫతునిధికి వెనుకటి అధ్యక్షుడగు నేటు ఛోటానీగారు 16½ లక్షల నివ్వలేరని ఖైకలలో ప్రకటించబడినందున కలకత్తాలో ఖిలాఫతు కార్యాలయమువారిని మాత్రమి నిధి అడిగెను. ఛోటానీగారి సాహ్యునియ్యలనీ యన్నదని సభ్యులందఱును కోరాధికారి డాక్టరు మహమూదుగానుగూడ నెరుగుదురు. ఏకమిషమున కావలసిన ఆనిమిషమును ఛోటానీగారి కాధనము నివ్వగలరు. ఆరెండుమిల్లలఖిలీ 16 లక్షలకంటె చాల హెచ్చుగానుండును. అదిగాక ఛోటానీగారి భూములఖిలీ 50 లక్షలకు మించియుండును గాన సాహ్యును ప్రాపంచియునతడని వారు జెప్పిరి. ప్రమాఖు లింకను బొంబాయిలోనే యున్నారు. కలకత్తా రాతే. (ఆ. వెను)

సెన్ ట్రైబునీం రహీముతుల్లా

బొంబాయి, జూన్ 1:— సెన్ ట్రైబునీం రహీముతుల్లా గారు బొంబాయి కాసనసభ కధ్యక్షుడుగా నొనర్చబడెను.

భారతీయ కూలీలు

బొంబాయి, జూన్ 1:— నేటానుండిలి భారతీయ కూలీల సీతినగుంచి కార్మిక కార్యాలయమువారి టిట్లు ప్రకటించిరి. మొత్తం తోటలందు పనిచేయువారు నెల 1 కి రు 82/ను మిల్లులందు పనిచేయువారు రు 44 నుండి 89 వరకును, సంపాదించ గలగుచుండిరి. బాహ్యగులందు పనిచేయువారు రు 81/ను ధూమికింది గనులలో పనిచేయువారు రు 61 నుండి 120 వరకును సంపాదించుచుండిరి. నెల 1కి జీవితకాలము 15 పిల్లలగులగున్న కూలీల కొనగబడు నివాసప్రదేశములు బాగుగా నె యుండెను.

ఉదక మండల విద్యార్థితవత్సరోత్సవము

ఉదకమండలము, జూన్ 1:— ఉదకమండల కలెక్టరును నిర్మించబడి ఇప్పటికి నూరువత్సరములయ్యెను. ఈదినమున కళత త్వరోత్సవము బహువై భవముతో జరిగెను. పురపాలకసంఘము, జిల్లాబోర్డు కొండగుంపులవారి కధనండి గట్పూరుగాని సంఘమున మూడు అభిసంధిపత్రముల నందు కొరి తగు సభాముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

హనుమంతగారు-రామనగరు రైల్వేవిద్యార్థులు

హనుమంతగారు, జూన్ 1:— హనుమంతగారు రామనగరును వచ్చి 42 మైళ్లపాడుగుల రైల్వేను నిర్మించుటకు విడిచిన ప్రభుత్వము వారికి అనుమతియొసగబడినది.

జూబులు

నెల్లూరుతాలూకా ప్రాథమికోధ్యాయ మహాసభ

ఈ సభ నెల్లూరు తాలూకా మైసాదు గ్రామములో ఈ జూన్ 2-వ తేదీ 9-10 మధ్య జరుగు నని యింటిముందు ఉపాధ్యాయులకు తెలియజేయబడినది. కాని కొన్ని కారణములవలన సభ జేయబడు సభి జూదూటకు వీలు లేవనియు, ఈ జూన్ అఖరువారములో జరుగగలదనియు, ఇందుములమున ఉపాధ్యాయులెల్లరుల తెలియజేయడ మైనది. అట్లు తెలియినది, యే తేదీలలో సభ జరుగునది యామీద తెలియజేయబడును.

రా॥ రాఘవయ్య, కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడు.

కృష్ణాజిల్లా నెకండరీ బోర్డు ఎన్నికలు

ఈ నెల 28 వ తేదీన ఎన్నికలు ముగిసినవి. జయభామా రావుగారును కట్టాభిరామయ్యగారును జయమొందిరి. ఆశ్రయం పే విద్యార్థులగు ఉపాధ్యాయుల నియమనకూడ పరిశీలన జని స్పష్టపడినది. నేను జిల్లా ఉపాధ్యాయ సంఘమునకు మూడు సంవత్సరముల కార్యదర్శిగా నుండి కృషిచేయుచు ఉపాధ్యాయుల యాభివృద్ధిని గౌరవమున పెంపొందించేటట్లు 'స్కీమ్'ల దయచేసి వానిని గవర్నమెంటుకే కొనుగట్టు చేయుచు, ద్రవ్యమును స్వయముగ వెచ్చించి, యన్యుల నిరసనభావమును, పరిభ్రమమును బాటింపక సంఘ వ్యవహారములు అవిచ్ఛిన్నముగ సాగించుచు గవర్నమెంటుచే సుకందరీబోర్డుల జెట్టింపుటకు గట్టిప్రయత్నములు చేసియుండి నను తోడి యుపాధ్యాయులు తమ కృష్ణత జూపకుండుట నాకు నిరంతరము గలిగించి నని చెప్పితిమి.

ఈ ఎన్నికల జాబితా ప్రజలకు సప్రయోజనము. రహస్యమున జరి లేదు. వోటింగుకాగితము మీదనే వోటులు పెంబరు, సంకేతముగలవు. పోలింగు అఫీసును సంతకముగూడ నచ్చటనే యుండును. వోట్లు లెక్కపెట్టు సమయమునకూడ ఏ వోటును ఎక్కడి వోటిచ్చినది తెలియగలదు. మరియు వోటింగు కాగితములు ముందుగ వోట్లకు బంపబడినవి. పోలింగు అఫీసునగర్ల నకేని యెటుట వోటుమార్పు జేయవలెననియుండినను ఇంటికగ్ల వోట్లు మార్పు జేయటం కరకాళముగలదు. పోలింగు అఫీసును సంతక మయిన తరువాత వోటురుదగ్గరనే వోటింగు జేయ కొంతకాల ముండవచ్చును. వోట్లు మార్చవచ్చును. ఒకటి రెండు సందర్భములలో నటుల జరిగినది. 'X' మార్కును కొట్టివేసి, దస్కరతు 'చెట్టి' వేసినది 'X' మార్కు జేయుట జరిగినది. వోట్ల వోటునొకరినొకరినన్న తిప్పివేసి ఖచ్చితమైన మూడు అక్షరముల జాబ్బాగా యియ్యవలెను. ఇది చాల అవమానకరమగు సంగతి. ఒక అక్షరతో రిపియియొని పోవుటకు 6 గురు యత్నించిరి. వాటివోట్లు నిర్ణీతమయ్యెను. నిశ్చయముగ రిజిస్ట్రేయర్లకు ముఖ్యోద్యోగము దారిలో రిపియియొని చిరునామమునకు చేరుటయే యని నానుభిప్రాయము.

గవరు ఎన్నికలలో కొన్ని నూతనసంగతులు బయల్పడినవి. ప్రతి టీనరుకును రెండువోట్లయ్యు సభి కారము గలిగినను నొకవోటుమాత్రమే నిచ్చునన్నా గమన ప్రయోగింపబడినది. నర్సాపురంలో జయరామారావుగారిని బంధులూ కట్టాభిరామయ్యగారిని 9 'సింగిల్' వోట్లపగబడినవి. బందరులో మట్టుకు 48 గురు వోట్లలో 47 గురు వోట్లకు సకాలములో వోట్లనిచ్చుట చాల అద్భుతము. అందు 48 వోట్లు కట్టాభిరామయ్యగారికి వచ్చినవి. జట్కూరుండు మ్యూనిసిపాలిటీ ఎన్నికలలో వరి యరకుగ పనిచేసినది. సహాయోపాధ్యాయులూ ముఖ్యులందరూ గట్టిగ పనిచేసిరి. ఒకవోటును తమ ప్రతినిధి కిచ్చువని చెప్పుటలో కృత్రిమీకరక రెడవోటు అసలే యియ్యకూడదనియు ఇచ్చినవో గెలుపు పొందదని తోచినవారికే నియ్యవలెననియు ఇట్టి ఏర్పాటులు జరిగెటలుల జడంతి. కావున వోట్ల నియ్యుటపాతముగ కరుయిస్తును కచ్చి వారికి వోట్లచ్చిరి చెప్పుటకు వీలులేదు వోట్లు నానించు ప్రతి ప్రతినిధియు తిక్కెసాచర్యములను, తాను జేసిన కృషియును తెల్పుచు 'ఎక్స్' మేనిఫెస్టో ఒకటి ప్రకటించి యూరకుండవలెను. అప్పుడే వోట్లు సార్వకమైనదగును. అటుగా ప్రతినిధులు వారి ఏజెంట్లను వోట్లను మోహించు 'జెట్టి'యు 'రెడవోటు' వోట్లు సుపాదించి నాచివో ఎన్నికలు నిర్ణీతములనియు ఎన్నికలే తే సమర్థులగువారిని గవర్నమెంటు నామినేషన్ చేయుటయే మంచిదనియు నానుభిప్రాయము.

నిదుమోలు సీతారామయ్య, బందరు.

తెలకునిధి - చిత్తూరుజిల్లా పీఠేరుగ్రామము

చిత్తూరుమండలమున మదనపల్లె తాలూకాలో పీఠేరుగ్రామమున తెలకునిధి ఈ కింది మొత్తములు చందాదయ్యబడినవి. వ మూలమున మొత్తములు గ్రామకార్యదర్శిగారి నున్నవి. వానిని శీఘ్రములోపంతులున్నాని (వాయువున్నాడు. ఈ గ్రామములో తొమ్మిది సభ్యులు కాంగ్రెసులో చేరిరి.

Table with 3 columns: Name, Position, Amount. Includes entries like వాడనాని రఘునాథరెడ్డిగారు, వాడనము, 15-0-0.

క. రాజగోపాలాచారి, మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

ఉత్తర ఆనంతపురమండల జాతీయోపసంఘ సమావేశము

1923 వ సంవత్సరం మే నెల 29 వ తేది మధ్యాహ్నము 1 గంటకు గుంతకల్లు తిక్కజ్ఞాన సమాజము వారి హాలులో ఉత్తర ఆనంతపురమండల జాతీయసంఘ సమావేశము జరిగినది.

Table with 3 columns: Name, Position, Amount. Includes entries like సంకటి కొండాచెడ్డిగారు, చింతకుంట, 15-0-0.

1. కలవర సమావేశపు కార్యక్రమజట్టికను చదువడమైనది. అంగీకరించడమైనది.

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము గుత్తి, తాటిపర్తి తాలూకాలలో ముఖ్యమైస్థానములలో పర్యటనము చేయుటను మిగిలిన తాలూకాలకు వారు జూను మాసాంశములో కచ్చునట్లును కొకవలసినవిని తీర్చినింపడమైనది.

3 ఈ క్రింద కనుపరచియుండు సభ్యులు ఖద్దరుబోర్డుకు సభ్యులుగా నిలిచి అటు అయదురురు పదివేల రూపాయలకు సెంట్రల్ బోర్డు ప్రామిసివోటు ప్రాసియచ్చి మొత్తటి కచ్చుకు కావలసిన వైకం సెంట్రల్ బోర్డుకుండి తెప్పించుకొని కద్దరుమునమును యుక్తరితి పరిపాలన చేయవలయునని తీర్మానించడమైనది.

జడ్డున్నాటి హనుమంతరావుగారు, సంకటి కొండాచెడ్డిగారు, ఖట్టు వెంకటరమణప్పగారు, జె. టాకోజిరావుగారు, కొట్లా శ్రీనివాసారావుగారు.

4. కొకాభ్యుదయ శ్రీమతి గొండి లక్ష్మయ్యగారి ఉత్తరమును చతువడమైనది. వీరు, తమకడ ఉంచువైకమునకు ప్రతి నూటికిని నెలకు 20 రెండు అక్షరములకారం డియిచ్చుచున్నామని ప్రాసినందుకు వీరికి సంఘమువారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమందము లాచరించుచున్నాడు.

గ. కార్యాలయపు లెక్కలను చదువడమైనది. సంకటి - కొండాచెడ్డి, అభ్యుదయ.

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుకుతులుగారు

ఈనెల 2-వ తేది శనివారమునాడు నేను (స్వరాజ్య పతిగా విలేఖరి) నాగేశ్వరరావుగారి నడుగగా వారిటు తెలిపిరి.

"సమాధానములన స్వరాజ్యపతిమువారికి కొంత సంవత్సర కలిగియుండునగాని రెండవతములు వారును కలసిపని చేయుట కిది రెండువత్సరములవారికినిగూడ సంతక ప్రయోజన కారి కాదు.

స్థాయిసంఘమునా రామోదించిన తీర్మానము గయూ కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమునందలి భావము భావ ముగనుగూడ విగర్హముగా నున్నది.

కచ్చిన సభ్యులందరికీనూ సమాధానము నెట్లులేనది నింపుకలెను భావవర్ధిముగా నుండెను. పంపాటు, మహాసభ్యు, సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రతినిధులు సమాధానము సభిరముగా కోరిరి.

జనరలలాలు నెచ్చూ, పురుషోత్తమదాసు టాండను, సంతానంగాల్లు సమాధానముకొర కధి:మగు కృషినిలిపిరి.

గయూతీర్మానములకు భిన్నముగా తీర్మానించుటకు స్థాయిసంఘమున కధికారములేదనియే నేను నమ్మెదను. గాని ఆ తీర్మానము అక్రమముగాదని అభ్యుదయ నిర్ధారణచేయుటచే ఎవరేమిచేయుటకును వీలులేకపోయినది. నాగేశ్వరరావు కాంగ్రెసునా రామోదించిన కానోల్ల ఘన తీర్మానమును వాగ్దోషిగా కార్యం ఘన ము వాడు రద్దు చేసి చియున్నాడు. కాన నిది నిషిద్ధము కాదనుట కది యే తార్కాణమని అభ్యుదయ నడిపెను. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల కీ తార్కాణమును వర్తింపదని నాఅభిప్రాయము. ఏలనగా ఆపు దొక కార్యమునకు నడిచును కామరాజేని మూలమే ఆపు వాడేవించిరిగాని కార్యము వాడేవించలేదు. ఇప్పుడు కాన సభలకు వేళ్లగూడదను శిధాంతమునకే భంగము కలుగుచున్నది.

ఇప్పుడేయవలస రెండువత్సరముల సెట్టింపయోగమును కలుగదు. అసహాయోద్యమప్రధాన శిధాంతమునకే భిన్నాభిప్రాయములు కలిగెను. ఈ సమాధానము జరియుటలో బహుజనుల ఆభిప్రాయము సారముజరుగలేదుగాని సభ్యులందరును సమాధాన తీర్మానము ప్రకారము నడుచుకొనుట కంగీరితురని తోచెను. అదిగర కభిప్రాయ భేదములేమున్నును స్థాయిసంఘము వాటికిగా తీర్మానముచేసిరి గాన విజితులగుదముచూచు వాని నుల్లంఘరింతుండు యెనుమిదము గాని "నేను బహిష్కరణ ప్రచారమును తీవ్రముగా సాగించెదను. నేని తీర్మానమును ఎదువను కాన" శ్రీమతి వల్లభాయిపేటగారు (గుజరాతు) స్పష్టముగా తెలిపిరి.

(దనిడ రాష్ట్ర) సభ్యులలో డాక్టరు వరదరాజుగారియు డుగారును మరెయిండురు లిప్పకల్లె వారందరును బహిష్కరణ ప్రచారము సాగించవలెననియే నెమ్మదగా తెలిపిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ్యులలో 18 మంది స్థాయిసంఘసభకు వచ్చిరి. వారిలో నేనును బ్రహ్మజోషుల లక్ష్మీనరస్మ్యుగారును తటకుల ముగానుంటిమి. ఏడుగురు తీర్మానమునకు ప్రతిహేతులు. నలుగురు సహాయులు. డాక్టరు కట్టాభిగారును కేశభక్తుడును ప్రతిహేతులుగా నవ్యసించిరి గాని అనుసారిముగానే వీలులేనిచ్చిరి.

అవసరమోసభను జరుపవలెనని ఆంధ్రులందరు నేక గీనముగా కోరిరి. అవసరమోసభను జరుపవలెనను సవరణను శ్రీయ్యత బులును సాంబమూర్తిగా రుజుపాదించిరిగాని అది నెగ్గలేదు. డాక్టరు బ్రహ్మజోషులకు ముఖ్యమైస్థానముగాను స్థాయి సంఘముకను స్వదుకాదుగాను ప్రేక్షకుడుగావచ్చెను. స్వరాజ్య పతిమువారు కాంగ్రెసు విషయమున కానలేనని అజ్ఞత ముపురగును వీరు సమాధానతీర్మానమునే అనుసరించెదరు.

అవసరమోసభను జరుపవలెనను తీర్మానము భాంత కార్యసంఘమున నామోదించబడినను స్థాయిసంఘమున దాని నుపహించుటకు వారెవరును ముందుకురావైరి. అతగర మహాసభవారి తీర్మానము ప్రకారము స్వరాజ్యపతిమువారు నడుమ కొంచురని వాగ్దానమువలనని కానుగామూడ నుడిపిరి. అట్టినితిలో అవసరసభను గూర్చి తీర్మానము నుపహించుటయే అవసరమని రాజగోపాలాచారిగారు తెలిపిరి.

శాసనోల్లంఘనము

ప్రస్తుతము కానోల్ల ఘనమును ప్రారంభించుటకు జేకము సిద్ధముగా లేదను సభిప్రాయమునే స్థాయిసంఘసభ్యులందరును తెలిపిరి.

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ

"కాంగ్రెసులో నీకు తర్ఫడకపోయినవో శంజాబులో లిమ్మకర మూల్తాను మున్నగువోట్ల హిందూమహమ్మదీయ వివాదము కలిగియుండక పోకను. ఇప్పుడు సమాధానము విద్యకపోయినవో పంప బులను సయ్యుక్తరాష్ట్రములలోను కాంగ్రెసుప్రచార మేమియును జరుగదని" సుండిత సంతానం ఘన చంద్రుగారు నుడిపిరి" అని నాగేశ్వరరావుగారు వాగ్దో తెలిపిరి. (స్వరాజ్యపతిగారి విలేఖరి)

అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలా

బాంకి దార్ల సభ

బల్లిమోరియాగారిని లిక్విడేటరుగా నియమించవలెనను తీర్మాన మోడిపోవుట

ఇంప్రీయల్ బ్యాంకువారు పోస్ట్ కౌన్సలరు వరకు 50 0/0 వంతున దివాలా మొత్తము నీయదలచుకొనలేదని ప్రకటించుచున్నారు.

కలకత్తాలో అల్లయన్న బ్యాంకు బాంకిదార్ల సమావేశము జరిగెను. లిక్విడేటరులలో కొరకు అవ్యక్తుగా రక్షానిశాధిపత్యము వహించి, యం. బి. మెహతాగా తాడేపించి శ్లోకము, సి. బాగ్చిగారి సభ్యుడు నిగ నుండు గోకికి.

కాని పూర్వము లిక్విడేటరుగాని అధిపతిగాని అధ్యక్షుడుగనుండుట స్వాభావికముగా వలెనవును. అంతట అవ్యక్తుగాని అధ్యక్షుడు వహించి తాను చాలావార్ల చేరిన వేది సభలో ప్రత్యేకముగా తాను తాడేపించుట నుండవలెనను వరకునో నిగమించుట, లిక్విడేటరు కలసిక ప్రయత్నములన్నిటిని చేసినదియు, వరియొకరిని లిక్విడేటరుగా తేలుటో పాటునియమించుట కంగీకరింపవలెననియు, అల్లయన్న బ్యాంకుకు రావలసిన వారిలో 60 లక్షలరూ॥ అడ్డై, తాగ్టూగూనన్న ఇతర అనుబంధ కర్తవ్యము నీయు, బాంకిదారులు ప్రాత్ర లిక్విడేటరుని నియమించుటో తాము పూనుకొందుచున్నది. పరిశీలించుచున్న అధ్యక్షుని యెన్నికెవరయినను తమ ఆధ్యక్షతరమును నోటుచేయించిరి. బాంబాయి వాస్తవ్యులగు బల్లిమోరియాగారిని కలకత్తా వాస్తవ్యులగు యన్. కే. జేగారిని అడివల్ లిక్విడేటరుగా నియమించ కలకత్తా హైకోర్టు వారిని కోరవలెనను తీర్మానమును ముఖేదారుగా రుపపాదించుచున్నారా రామోదించిరి.

వెస్టి గార్లవైతిర్మానమును ప్రతిఘటించి లిక్విడేటరు బదులుగా పరిశీలనసంఘము నేర్పరుపవలె నను సవరణను పాదించి. యన్. కే. జే. యం. యం. వెస్టి, డబ్ల్యు. సి. యెస్టి యం. బి. బల్లిమోరియాగారు పరిశీలనసంఘసభ్యులుగ నుండవలెననియు లిక్విడేటరుని పిలిక సాయము చేయవలెననియు వెస్టి గారు సవరణను పాదించి రామబహదూర్ చునిలాల్ బోసు గా రామోదించిరి.

మెహతాగారు కంపెనీల చట్టము ప్రకారము పరిశీలన సంఘము నేర్పరుచుట కధికారములేదు కావున సవరణ అక్రమమని ఆడేపించిరి. అధ్యక్షుడు సవరణ సక్రమమనియు మెహతాగారి సవరణ అసంకరము పోటింగునకు వచ్చుననియు నిర్ణయించిరి.

వెస్టి గారు సభ్యులభ్యంతరము చెప్పిపో పరిశీలన సంఘము నేర్పరుపవలెనని. ఇంప్రీయల్ బ్యాంకు తరపున 50 లక్షలరూ॥ హంటరుగారు పరిశీలనసంఘమున కధికారము లేదని యంగీకరించి చాలావార్ల నియమించిన లిక్విడేటరుతో భ్రష్టుతో వెల్లుపుడును సంకటించవలెననియు, మోసము జరిగింట్లు పరిశీలన సంఘమువారు చూచినతో వోపులు విడిచిపెట్టుటకువలసిన చర్యలేల్ల జరుపుచున్నదియు తెలిపిరి.

అసంకరము బల్లిమోరియాగారిని బాయిల్ లిక్విడేటరుగా నియమించవలెనని మెహతాగా రుపపాదించి యన్. కే. ముక్తిగా రామోదించిరి. కాని మెహతాగారి తీర్మానము వోటుకు పెట్టగా అధిక సంఖ్యలకులే నిగరంగబడెను. పోటు కావలెనని కోర, అధ్యక్షుడు పోటు పరియోగదినము తీసికొనబడుననియు సభ జరుగవలెననియు నిర్ణయించెను. మెహతాగారు పోటు జరుగనిది సభ జరుగదగదని యాడేపించిరి. కాని లాభము లేకపోయెను. ముఖేదారు చచ్చుట ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బల్లిమోరియాగారిని జేగారిని లిక్విడేటరుగా నంగీకరింపవలెనను కారణము వోటులను కప్పిపుచ్చుటయే యని యనుమానము కలుగుచున్నదియు, వెస్టి కంపెనీవారు ఇంప్రీయల్ బ్యాంకువారును ఎన్నిచెప్పినను బాంకిదారులు తమవారును స్థిరపరచుకొనవలెననియు పలికిరి. తీర్మానము వోటుకు పెట్టగా 214 ప్రతిపూలముగను 122 గు. కల ను మూలముగ ను సమ్మతుల నిచ్చుట చే పిగిగోయెను. పోటు కావలెనని కోరబడెను. అసంకరము వెస్టి గారు యంపాదనము వోటుకు పెట్టగా 208 గు. అను గూలముగను 11 గు. ప్రతిపూలముగను సమ్మతుల నిచ్చుటచే

వెస్టి గారు పోటు కోరబడెను. మూడు తీర్మానములపైనను పోటు పోమ మంగళవారములలో కైకోనము ననియు, పరిశీలన సంఘము ప్రతిఫలము కైకోనకుండు పనిచేయుననియు పలికిరి. వెస్టి గారు అధ్యక్షునికి వందనము లప్పించిన వెనుక సభ ముగిసెను.

ఉప్పుపన్ను

రాజీనామా నిచ్చినసభ్యులు మరల ఎన్నికలకై యత్నించుట

ఉప్పుపన్ను సందర్భమున రాజీనామా చేసిన అసెంబ్లీ సభ్యులకు మరలకై ఎప్పుడూ సి. వి. ఈ; ప్రాధేయము యన్. సి. వహనీగారు తిరిగి యెన్నికలకు యత్నించిరి. ఇతర అసభ్యులు తేనెదున వారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడుదుర. మరలచంద్రగారు తమనియోజక కర్త ము యొక్క అనుమతి ప్రకారము రాజీనామానిచ్చి వారిచేతనే తిరిగి ఎన్నికలకు వెన్నుకొనబడితి మనియు, నియోజకవర్గము తిరిగి తన్నుకొని మంచిచియ్యే గానించి రనియు, తమవత్తునాచారీ విషయమున కలసి పనిచేయవలసినపుడు విచారకర మనియును ఆసోసియేటెడు ప్రతికావనిధికి తెలిపిరి.

కీ॥ శే॥ సేటు రామగోపాలుగారు

కేంద్రరాజ్యము, బాను 1:— ఈ యందమున దివాలా బహదూర్ సేటు రామగోపాలుగారు తమ 74 వ వత్సరమున పుట్టినది. వెజవాడ, ముత్రా, గోదావరి లక్షల మీద గానించిన భర్తయును కట్టించిన భర్తయును ఆలంబ్యులము తెలిసి నచే మీద హైదరాబాదుగూడ కేంద్రరాజ్యమునందు గొప్ప దానముల కొనర్చిరి. మీద కొన్ని మిల్లులను స్థాపించిరి మీదకాల పూర్వకాదపరాయణులు. మీ ఆంధ్రప్రదేశ్ సందర్భమున కాలకుండి యూరపీయను అధికారులను గొప్ప ప్రభావముచేయుచు చూపెరి.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మ్యాగిడర్
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(1918) 27, చింతామణిరోడ్డు, మదరాసు.

గవేరియ

బి. సి. మిక్ చెరు:— అను మందు పెగకోగమును పూర్తిగ మాన్యును. పెంటనే గుణము కనబడి బాధ తగ్గును; మంట, చురుకు, ప్రసించుట ఆగును. గవేరియ బీజములను పకింపజేసి తీర్చించిన పెగకోగమును అంతరము తేనెండ మాన్యును. చర్యములేదు. 16 ద్రామల ద్రావకము 82 ముత్రలు 8 కోపాలకు వాడవలెను. వెల రు 3-0-0, వి. పి. గారు 3-0-0 ఈ మందు బెజవాడలో బొంబాయి ప్రేడింగు కంపెనీ వారి హెల్తురీ మాడ అమ్ముడును. 678

ఎ. నియోగికంపెనీ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఉత్తర అనంతపురమండల జాతీయోపసంఘము

5-4-23 తేది మొదలు 31-5-23 వరకు జమ ఖర్చు కట్టిక రాబడి

5-4-1923 వ తేది నాటికి కార్యాలయమునందు నిలువ	18 14 3
5-4-1923 వ తేదినాటికి తెనుకటి కోశాధ్యక్షుడు శ్రీయుత జె. నాగేశ్వరరావుగారివద్ద వున్నది	134 14 0
తిరువ స్వరాజ్యనిధిజమ:—తాటిపత్రిలో కనూలై నది	52 0 3
శ్రీయుత జి. కృష్ణరావుగారు గుంతల్లులో కనూలు చేసి పంపినది	10 0 0
ప్రచారమునకుగాను ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారు యిచ్చినది	100 0 0
క్రియంత కోట్లో శ్రీనివాసాచార్యులవారు తమవద్ద నున్న ఖర్చుపరిశీలనగాను యాదినంపరికి జమ యిచ్చినది	278 9 0
స్థానిక జాతీయసంఘ సభ్యత్వపు చందాలు గుంతల్లు క్రియంత జి. కృష్ణరావుగారు కనూలుచేసి పంపినది.	1 6 0
మండలసంఘ సభ్యత్వపు ప్రవేశమును కనూలై నది	10 0 0
మొత్తము రూ॥	600 11 6

ఖర్చులు	
కార్యాలయపుఖర్చులు (గుమాస్తాజీకములు ఏప్రిల్, మే, జూలైలకు చేరి)	80 8 3
కేసుల ఖర్చు	1 8 0
కపాలాఖర్చులు	3 6 0
అచ్చుతిమ ఖర్చులు	18 6 0
ప్రయాణపు ఖర్చులు	17 14 6
తెనుకటి కోశాధ్యక్షుడు శ్రీయుత జె. నాగేశ్వరరావుగారివద్ద వున్నది.	160 0 0
ప్రకటన కోశాధ్యక్షుడు శ్రీయుత గొండి లక్ష్మయ్య గారివద్ద వున్నది	850 0 0
కార్యాలయమునందు యాదినంపరికి కిక్కి	19 5 9
మొత్తము రూ॥	600 11 6

కోట్లో-శ్రీనివాసాచార్యు, కార్యదర్శి ఉత్తర అనంతపురమండల జాతీయోపసంఘ కార్యాలయము, తాటిపత్రి.

యానాంగు యాంగుసమ్మె రంగూన, బాను 1:—యానాంగు యాంగు నూనె గమల పనివారిలో కొందరు తిరిగి ప్రవేశించిన తరువాత సమ్మె వారు ప్రవేశమై సమ్మెకట్టకలె నని తీర్మానించిరి. అందుచే తిరిగి చేరవారిలో సగమునకు తిరిగి సమ్మెకట్టిరి.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సినా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సినాలవరకు రూ 1-4-0

మొనూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల వండితులవారిచే తయారు చేయబడిన లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అని కుడ శ్లోకములకలచే తయారు చేయబడినవని తెలుసు మిక్కిలి సంతోషించెదను. వాటిని వాడుటలకు నోటికి మంచి నువాసునిచ్చును, విడువని రొమ్ముకడిసెను, అబ్జర్వి, హృద్రోగములు, కడుపుకొప్పి, కంటుజ్వరములు వీటిని తక్షణమే పారవోలును దీనిని ఆయుర్వేద వైద్యులందరు తప్పక వాడుట వుంది.

డాక్టరు ప్రభాకరు, ఛెల్లో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సు యం. ఎస్. పి. వి. ఎస్, పానీటి ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్సల్టింగు డిమిస్ట్రు, ఆగియూనండు, నెం 2 బొంబాయి.

కానకేశరి ఉష్ణము, శీతలముచే గలుగుదగు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముకడికము మొదలగునవి తప్పక తక్షణమే వుండును.

507 యిక్ష్మద సన్నట్టి జనలందరు మీ కస్తూరి మాత్రలను వాడి, అందువలన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తి చెందిరి. 8 బుద్ధులు మరల పంపవలెను. ఎమ్. రాజురెడ్డిల వారసునకై గడ్డలూరుసోపు కన్నూలుబెల్లా. [594]

రు. 2 లు బేషధములు కొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక కార్యాలయము, ఇనాం.

ప్రాంచి:— నెం 331, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు. ప్రాంచినుండి, వి. పేలు పంపబడవు.

సోపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శిశిరాధిపతి వైద్యశాల, మొనూరు. (1) 594

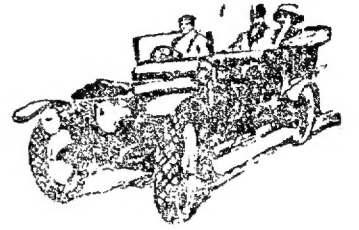
అష్టతాంజనము

17 జూన్ 1923 తేదీని లాటరీకొట్టక కల్పబడును
అష్టతాంజనము నిర్వయింపు టిక్కెట్లు వదలివేయబడును
త్యరవడు!! కొద్దిటి టిక్కెట్లుమాత్ర మేపున్నవి మించిపోవును!!
గొప్ప మేడ లాటరీ. రు 5 ల టిక్కెట్లు గవర్నమెంటు అనుమతిబొందినది.
కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు కెడబజారులోని నాకాలాట్ హౌస్ నింపన్ నెం 148 రుగల రెండో స్థల మేడ అద్దాల దీక్షచాలిఫీట్టింగు
సహ 17 తేదీని గొప్ప ఉద్యోగములు, పెద్దవనుమ్యులయెదుట ఏలూరుపురమందిరము (ట్రవ్స్ హాలు)లో లాటరీకలపబడును.
లాటరీ మొత్తము టిక్కెట్లు 8800 టిక్కెట్లు 1 కి రు 5 లు మొత్తము సాము రు 16,500 లాటరీకి నీవైతనఖాళు వగైరా లాభ
లాటరీలో గెలుపొందినవారికి వెంటనే తెలియపర్చబడును. పిచ్చుట వారిస్వంతభర్తలతో క్రమమయిన దస్తావేజు
ప్రాయంచుకొని రిజిస్టరీ చేయించుకోవలెను. వరా:- అష్టతాంజనము నిర్వయించేయడం అందులకుగాను వచ్చే మని
యార్డులు యీ నెల 16 తేదీవరకు మాత్రమేపుచ్చుకొనబడును.
కావలసినవారు పేక, విలాసము స్వప్నముగ్రాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు చొప్పున కాపేర మనియార్డులచేసినయెడల వెం
టెనే టిక్కెట్లు పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా యివ్వబడును. పోస్టు
భర్తలు కంపనీ జవాబు యివ్వబడదు. టిక్కెట్లును రిజిస్టరుగా కంపుటై 0-4-0 లు అధికముగా పంపబడును.
ఏలూరు మాటూరి నర్వేశం, మేడహక్కుదారుడు.
1-6-1928

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రముగాని (2) జాతకము కాస్త్రసమ్యక్తముగా రాయబడిన పంచదము. పూర్వా
పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకమియొక్క జన్మ
కామము, క్రమపురము, మాత ఉత్తరము వ్రాయునపు
యముగాని, ఈ మూటిలో నేటియొ యొకటి మాత్రం బంపియె
డల, జాతకమియొక్క రూపము స్వభావము, కిరీరాశోగ్యము,
ధనసంపాద, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంశాసము, కళక
సాఖ్యము, ఉద్యోగము జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా
ఖలా కొరకు వ్రాసిండుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి గా పం
పెదము. తక్కువైన సంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకమి
యొక్క ఆయుర్దాయము అభివరకు, జరుగబోవు బ్రతిసంక
ఫలములు, అనగా, మరణక, అంతర్దాఫలములు గల పూర్వా
దీనికి జన్మనక్షత్రముగాని జన్మకాలముగాని మాత్రంపంపినచాలును.
ఆకెళ్ళ! వేంకటేశాస్త్రి 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొప్పు, గోదావరిజిల్లా.
సంవత్సరఫలము 3512
మొత్తముమీద 1 నం॥ రం॥ వరకు ముందు జరుగబోవు
ఫలములు వ్రాయును, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు వివర
ముగా వ్రాయుటకు వి. పి. భర్తలతో రు 1-4-0 లు అగును.
దీనికి జన్మనక్షత్రముగాని జన్మకాలముగాని మాత్రంపంపినచాలును.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటారుబండ్ల నడుపుటయు, ఏ
భాగములు ఏయే కనులు చేయునో చున్నగు విషయముల
వెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాయుడు:-
600 మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.
The Modern Motor Institute 1/22 Broadway,
MADRAS.

మీరు 219
దేహరోగ్యవిషయాభివృద్ధి
తెలుపు
కామశాస్త్రమను
పుస్తకమును కని, విని, చూచియుందురా
లేదా,
ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన తపాలువగైరా
భర్తలులేకయే పంపెదము.
విశాసము:-
ఆతంకనిగ్రహ జైవధాలయము
26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పాలసుగంధలేహ్యము
ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్ఠమయినది సవామేహములు, మేహ,
పాడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు
వాటిని ఖండించును. 4 డ్రెజ్స్ చాలును.
20 రు॥ డ్రెజ్స్ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూష్మాండలేహ్యము.
అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాట్లతీత, మలబద్ధము, కడు
పులూ మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.
చాలును. 20 రు॥ డ్రెజ్స్ రు 1-4-0 2 డ్ర॥ వి. పి. 0-8-0.
పి. జి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(8851-4) పెరితేసి-నెల్లూరుజిల్లా.

చాకులు-తాళములు
మంగళికత్తులు.
ఆంధ్రసాధకులచే చేయబడినవి. మేలయినవి
వెంటనే ధర్మకార్యాలగుట వ్రాయును.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టచ్చ ఆండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8031 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "వెంకటేశ్వర్లు" పెద్దాపురం.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

“ERASMIC”

SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.